

Unga tjejers perspektiv på den urbana närmiljön

Promenadintervjuer med tjejer i åldern 8-12

Anna Sandberg

Självständigt arbete i miljöpsykologi • 30 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Institutionen för människa och samhälle
Outdoor Environments for Health and Well-being • 120 hp
Alnarp 2023

Unga tjejers perspektiv på den urbana närmiljön – Promenadintervjuer med tjejer i åldern 8-12.

Young girls' perspective on the urban local environment – Walking interviews with girls 8-12 years

Anna Sandberg – annasandberg.id@gmail.com

Handledare: Märit Jansson, institutionen för Landskapsarkitektur, planering & förvaltning, SLU Alnarp
Examinator: Fredrika Mårtensson, institutionen för människa & samhälle, SLU Alnarp
Bitr. examinator: Mark Wales, institutionen för människa & samhälle, SLU Alnarp

Omfattning: 30 hp
Nivå och fördjupning: Masternivå A2E
Kurstitel: Master Project in Environmental psychology
Kurskod: EX 1000
Program/utbildning: Outdoor Environments for Health and Well-being Master Programme
Kursansvarig inst: Institutionen för människa och samhälle
Utgivningsort: Alnarp
Utgivningsår: 2023
Upphovsrätt: Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.

Nyckelord: Barnvänliga miljöer, stadsmiljö, tjejers perspektiv, miljöerbjudanden, rörelsefrihet, platsskapande, promenadintervjuer

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakultet: Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap

Institution: Institutionen för människa och samhälle

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver godkänna publiceringen. Om du kryssar i **JA**, så kommer fulltexten (pdf-filen) och metadata bli synliga och sökbara på internet. Om du kryssar i **NEJ**, kommer endast metadata och sammanfattning bli synliga och sökbara. Fulltexten kommer dock i samband med att dokumentet laddas upp arkiveras digitalt.

Läs om SLU:s publiceringsavtal här: <https://www.slu.se/site/bibliotek/publicera-och-analysera/registrera-och-publicera/avtal-for-publicering/>.

JA, jag ger härmed min tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.

NEJ, jag ger inte min tillåtelse att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.

Sammanfattning

Det urbana landskapet har genomgått en stor förändring de senaste decennierna, och den ökade trafiken, förtätningen och rädslan för fulla gubbar begränsar barns rörelsefrihet idag. Möjligheten att röra sig fritt utgör tillsammans med tillgång till många miljöerbjudanden, grundstenarna i en barnvänlig miljö.

Syftet med fallstudien är att öka kunskapen om hur tjejer i årskurs 2-6 (8-12 år) använder närområdet, samt att få en förståelse för hur platser – utifrån tjejernas perspektiv – skulle kunna utformas så att de skulle vilja vara där. Studien bygger primärt på fyra promenadintervjuer som har genomförts i den tätbebyggda stadsdelen Vesterbro i Köpenhamn med totalt 10 tjejer. Under promenadintervjuerna besökte vi platser som tjejerna ville visa, primärt platser som de gillar och använder ofta. Tjejerna fick i anslutning till promenadintervjun möjligheten att skapa en egen vision om en drömplats på Vesterbro.

Resultatet från min fallstudie bekräftar de utmaningar som beskrivs i Stadsdelsplanen för Vesterbro – att det finns en växande ojämlikhet mellan stadsdelens resursstarka och utsatta medborgare samt en kamp om utrymmet i området. Detta perspektiv belyser hur tjejerna i fallstudien begränsas i sin användning av närmiljön. Det begränsade utrymmet och gatumiljöns faror gör att specifika platser skapas och öronmärks för barn och deras föräldrar. Även när barnen når en ålder då de börjar få mer rörelsefrihet besöker de i hög grad närliggande lekplatser och parker, och det är framförallt närheten, tryggheten och anknytningen till platsen som avgör vilka platser de använder.

I denna studie framkommer det att flera tjejer har ett behov av att få tillgång till fler gröna, lugna, privata och hemliga platser i närmiljön, där de kan känna ägandeskap och hantera känslor. Naturmiljöer verkar särskilt främja tjejernas platsskapande och betydelsen av sinnliga upplevelser som innefattar vild natur, vattenelement, smakupplevelser från fruktträd och bärbuskar och djurkontakt framkommer tydligt i studien. Bostadsgårdarna fyller en social funktion under uppväxten, men även andra platser som inte är planerade för lek visar sig vara viktiga för tjejernas sociala liv och utforskande av den kollektiva identiteten.

Nyckelord: Barnvänliga miljöer, stadsmiljö, tjejers perspektiv, miljöerbjudanden, rörelsefrihet, platskapande, promenadintervjuer

Abstract

The urban landscape has experienced a major change in recent decades, and the increased traffic, densification and “stranger danger” limit children's independent mobility today. Independent mobility, together with a variety of affordances, form the foundations of a child-friendly environment.

The purpose of the case study is to increase knowledge of how girls in grades 2-6 (8-12 years) use the local area, as well as to gain an understanding of how places, based on the girls' perspective, could be designed so that they would want to use them. The study is primarily based on four walking interviews that have been conducted in the densely built Vesterbro district in Copenhagen with a total of 10 girls. During the walking interviews, we visited places that the girls wanted to show, primarily places that they like and use often. After the walking interview, the girls had the opportunity to create their own vision of a dream place in Vesterbro.

The result from my case study confirms the challenges described in the District Plan for Vesterbro – there is a growing inequality between the district's strong and vulnerable citizens and a struggle for space in the area. These perspectives shed light on how the girls in the case study are limited in their use of the local environment. The limited space and the dangers of the streets of the urban environment could have been one of the reasons to develop specific places reserved for children and their parents. Even when the children reach an age when they begin to have more independent mobility, they visit nearby playgrounds and parks to a great extent, and it is primarily proximity, familiarity and place attachment that determines which places they visit.

In this study, it appears that several girls have a need for green, quiet, private and secret places in the local environment, where they can feel ownership and deal with emotions. Natural environments seem to particularly promote the girls' place-making and the importance of sensual experiences that include wild nature, water elements, taste experiences from fruit trees and berry bushes and animal contact is clearly evident in the study. Backyards fulfil a social function during growing up, and places less planned for play also seem to be important for the girls' social life and exploration of collective identity.

Keywords: Child-friendly environments, urban environment, girls' perspectives, affordances, independent mobility, walking interviews

Innehållsförteckning

Förord	8
Inledning	9
Bakgrund.....	9
Barnets perspektiv på barnvänliga städer	9
Urban uppväxtmiljö under hot	9
Tjejers utveckling och hälsa.....	10
Köns- och åldersperspektiv på utomhusmiljön	11
Barnvänliga miljöer.....	12
Tillgängliga miljöer för barns rörelsefrihet	12
Social infrastruktur och platser ur barns och vuxnas perspektiv	13
Miljöerbjudanden & betydelsen av en varierad miljö	14
Barns platsskapande, lek och utveckling	15
Problemformulering	16
Syfte	17
Frågeställningar.....	17
Metod.....	17
Metodval.....	17
Promenadintervjuer.....	17
Skapande process.....	18
Dokumentstudie	18
Promenadintervjuns olika delar	19
Förberedelser	19
Material och verktyg.....	19
Genomförande.....	19
Etiska överväganden.....	20
Analysmetod.....	22
Tematisk analys.....	22
Helhetsanalys.....	23
Metoddiskussion	23
Resultat.....	26
Övergripande beskrivning av Vesterbro som stadsdel.....	26
Beskrivning av miljöerna på Vesterbro.....	26
Bostadsgårdarna.....	27
Lekplatserna	28
Parkerna	29
De öppna platserna.....	29
Skolgårdarna	30

Resultatet från promenadintervjuerna	31
Det sociala livets villkor och förutsättningar	31
Viktigt att känna trygghet och trivsel i sin närmiljö.....	31
Stadslivets villkor är att dela miljön med andra	32
Med ökad rörelsefrihet utvecklas det sociala livet på nya sätt.....	33
Tjejernas perspektiv på platsers betydelse och platsskapande	35
På skolgårdarna ses en begränsad rörelseglädje	35
Betydelsefulla element och interaktion med miljön	36
Naturliga element skapar fantasi och minnesvärda lekar	38
Möjligheter till egna platser & platsskapande i olika miljöer	39
Resultatet från Egna visioner om en drömplats på Vesterbro.....	42
Miljöerbjudanden i naturen.....	42
Djurkontakt.....	42
Egna avskilda platser	42
Sociala platser	43
Året-runt-platser	43
Resultatdiskussion	44
Utveckla trygga, närliggande, socialt värdefulla platser	44
Skapa jämlika uppväxtvillkor genom gröna bostadsgårdar	45
Öka barns rörelsefrihet - skapa miljöer som föräldrar upplever trygga	46
Identifiera hälsofrämjande miljöer	46
Prioritera rumsliga förutsättningar för platsskapande.....	48
Slutsats	49
Vidare forskning.....	49
Referenser	51
Bildförteckning	54
Bilagor	55
Bilaga 1 - Informationsbrev & samtyckesblankett	55
Bilaga 2 - Intervjuguide	57
Bilaga 3 - Instruktioner till Egen vision om en drömplats på Vesterbro..	58

Förord

Under mina studier på masterprogrammet *Outdoor environments for health and well-being* har jag fördjupat mina kunskaper om hur människan samspekar med sin omgivning och vilken betydelse miljön har för hälsa, välbefinnande och utveckling. Genom kursen *Utomhusmiljöer för barn och unga* växte ett särskilt intresse för att studera barn i stadsmiljö fram. Mina egna barn växer just nu upp i en storstadsmiljö – en total kontrast mot hur jag själv växte upp i ett mindre samhälle – och det har väckt många frågor kring hur de framtida levnadsvillkoren egentligen ser ut där vi bor.

Unga tjejers fysiska och psykiska ohälsa är tilltagande i dagens samhälle. Utifrån förståelsen om att varje minut av våra liv sker i en fysisk miljö, ökar också drivkraften att undersöka hur närmiljön kan spela en viktig roll för dessa tjejers hälsa, något jag tycker behöver belysas ytterligare. Ur ett miljöpsykologiskt perspektiv har jag därför valt att undersöka vilken betydelse närmiljön kan ha – och hur den kan förbättras utifrån tjejernas egna perspektiv. Detta med en förhoppning om att mitt arbete kan bidra med kunskap som kan användas för att förbättra utomhusmiljön för unga tjejer som bor i städer.

Jag vill rikta ett stort tack till min handledare, Märith Jansson som tagit sig tid att grundligt läsa min uppsats, guidat mig och delat med sig av kloka tips och synpunkter genom arbetets gång. Ett stort tack går också till min familj, och framförallt till min sambo Johan, som peppat både i med- och motgång. Jag vill även tacka alla tio tjejer som med stort engagemang och öppenhet deltog i studien, samt deras föräldrar som bidrog med en positiv inställning till undersökningen – utan er hade studien inte kunnat genomföras.

Inledning

Bakgrund

Barnets perspektiv på barnvänliga städer

Barns livsmiljö har en stor betydelse för deras utveckling, då varje minut av deras liv utspelar sig på en konkret fysisk plats. Det är därför viktigt att städer planeras så att alla barn oavsett var man bor får möjlighet att utvecklas, uppleva och utforska sin närmiljö på ett tryggt och meningsfullt sätt oavsett ålder, kön, socioekonomisk bakgrund etc. (Boverket, 2020).

Idag bor majoriteten av alla människor på jorden i städer och prognosen säger att 70 % av jordens barn kommer att bo i en stad 2050 (UNICEF). Med en ökad andel barn i städerna är det extra viktigt att barnets position stärks och att barns perspektiv tas tillvara. En barnvänlig stad är en bra stad både för, men också enligt barnen själva (Riggio, 2002). UNICEF-ledda konceptet *Child Friendly Cities* har utvecklats för att implementera FN:s barnkonvention och säkerställa att stadsförvaltningar konsekvent fattar beslut för barnens bästa, där barns rättigheter till en hälsosam, vårdande, skyddande, pedagogisk, stimulerande, icke-diskriminerande, inkluderande och kulturellt rik miljö värnas (Riggio, 2002).

När det handlar om att involvera barn i processer som rör deras miljö visar studier av Cele & van der Burgt (2015) dock att planerare i verkligheten har svårigheter att omvandla information från barn till ett planeringsvänligt format i praktiken och att barns deltagande i planeringsprocessen därför kan upplevas allt för tidskrävande. De menar att det saknas riktlinjer vilket medför att den fysiska planeringen i själva verket fokuserar på barns behov i mycket låg grad. Barn har lika mycket rätt till staden som vuxna, men är i hög grad beroende av vuxna talespersoner för att kunna hävda sina intressen (Nordström 2020, refererad i Boverket, 2020). Som experter på sin egen närmiljö måste barns egna perspektiv lyftas då de kan tillföra viktig kunskap till demokratiska processer med hjälp av rätt vuxenstöd (Boverket, 2020).

Urban uppväxtmiljö under hot

I västvärlden har det länge funnits en föreställning om att städer är dåliga platser att växa upp i för barn och detta har kommit att prägla föräldrars val att bosätta sig i förorter eller ute på landet med sina barn (Cele, 2006). Denna syn har långsamt ändrat sig och en tydlig trend de senaste åren visar att fler barnfamiljer istället väljer att bo kvar i städerna.

Det urbana landskapet i europeiska städer har dock förändrats radikalt under de senaste 50 åren (särskilt trafiksituationen och förtätningen), vilket påverkat barns vardag och framför allt de möjligheter barn har att röra sig fritt jämfört med tidigare generationer (Hillman m.fl, 1990). Idag uppnår de flesta barn i nordiska länder rörelsefrihet, d.v.s. att de får röra sig fritt i närområdet utan vuxet sällskap, vid 10-11 års ålder (Björklid och Gummesson, 2013), men studier visar att tjejer har mindre rörelsefrihet än killar i samma ålder (Whitzman & Mizrachi, 2012). Det kan innebära att tjejers möjligheter att utforska och lära känna närområdet är sämre.

En av de stora utmaningarna i stora städer är att det råder en konkurrens om utrymmet i stadsmiljön och när städer förtätas är ofta barnen de stora förlorarna (SCB, 2018). Förtätningen av offentliga platser och miljöer slår extra hårt mot barn och unga då mindre ytor kan ge sämre förutsättningar för lek och fysisk aktivitet, med risk för minskad rörelseglädje (Boverket, 2020). Trots att det i nordiska huvudstäder ofta finns ett stort antal parker och en välutvecklad grönstruktur, är de gröna kvaliteter som finns ständigt hotade på grund av städernas förtättningsstrategier (Nielsen & Hägerhäll, 2012).

När det som idag, är allt fler barn som växer upp i städer, finns också en oro för hur barnen påverkas av att skiljas allt mer från naturen (Louv, 2008). Närhet till natur har dokumenterade fördelar som exempelvis förbättrat psykiskt välbefinnande (Kaplan, 2001) och förbättrad fysisk och kognitiv utveckling (Grahn, Mårtensson, Lindblad, Nilsson, & Ekman, 1997). Med ett ökat antal barn som bor i städer och minskande möjligheter att uppleva naturen, står hoppet till stor del till väldesignade lekmiljöer som kan ge barn upplevelser som stödjer deras hälsa, utveckling, samt skapar positiva relationer med naturens element (Woolley & Lowe, 2012).

För barn som inte annars har tillgång till en bra fysisk utemiljö i anslutning till sitt hem, är platser som skolgårdar, parker och lekplatser särskilt viktiga, då de kan fylla en viktig social funktion, särskilt för invånare i städer med en utbredd trångboddhet (Boverket, 2020).

Tjejers utveckling och hälsa

För barn och unga är goda sociala relationer och integration i ett bra socialt nätverk viktiga förutsättningar för ett bra liv. Det sker stora förändringar i barn och ungas liv från 11 till 15 års ålder, då bland annat de sociala relationerna blir allt viktigare. Enligt en dansk studie, Skolebørnsundersøgelsen (SDU, 2018) är vänner viktiga vid 11-årsåldern, men föräldrar är ofta fortfarande de viktigaste, vilket ändras i 15-årsåldern då de flesta i studien uppger att vänner är viktigast. I den åldern håller många unga på att frigöra sig från sina föräldrar, undersöka sin egen identitet och spegla sig i sina kompisar. De sociala relationerna spelar en viktig roll för den ungas personliga utveckling, psykiska hälsa och välbefinnande, samt för utveckling och etablering av nya

hälsovanor (SDU, 2018).

När det gäller psykisk hälsa finns det dokumenterade resultat från bland annat Folkhälsomyndighetens studie om skolbarns hälsovanor i Sverige (2018), där killar och tjejer i åldern 11, 13 och 15 deltagit. I studien ses skillnader mellan killar och tjejer när det gäller välbefinnande och psykisk hälsa. Tjejer (i åldern 13 och 15) uppger att de är mindre tillfreds med livet och de 15-åriga tjejerna uppger även ett lägre välbefinnande än killar i samma ålder. Genomgående skattar tjejerna sin självkänsla lägre än killarna, det samma gäller självförmågan hos tjejer i 15-årsåldern. Även psykiska besvär såsom irritation, nedstämdhet, nervositet och sömnsvårigheter har ökat under perioden för undersökningen (1985/86–2017/18), och samtliga psykiska besvär är vanligare bland tjejer i åldern 13 och 15 jämfört med killar i samma ålder. De vanligaste somatiska besvären bland tjejer i alla tre åldrar är huvudvärk och ont i magen. Den upplevda skolstressen ökade för tjejerna i alla tre åldersgrupperna samt för de 15-åriga killarna sedan den senaste mätningen (Folkhälsomyndigheten, 2018). Ett antal studier pekar på att det finns ett samband mellan skolans funktion och skolklimatet och elevernas hälsa, där framförallt ett samband ses mellan elevers prestationer i skolan och deras psykiska hälsa (Folkhälsomyndigheten, 2018).

I dag finns mycket forskning om de positiva effekter som fysisk aktivitet har för hälsa och välbefinnande för barn och hälsofördelarna är många och väldokumenterade (SDU, 2018). Flera rapporter (SDU, 2018, Folkhälsomyndigheten, 2021 etc.) visar dock att barn och unga inte är fysiskt aktiva i den grad de behöver enligt WHO:s rekommendationer (60 minuters fysisk aktivitet per dag). Studierna visar att mängden fysisk aktivitet minskar samtidigt som tiden som tillbringas stillasittande ökar med ålder bland de 11, 13 och 15-åriga som deltagit i undersökningarna.

Det finns även skillnader mellan hur killar och tjejer lever upp till rekommendationerna och tjejer visar sig vara mindre fysiskt aktiva än killar i jämförbar ålder, och har också en högre grad av stillasittande beteende (Folkhälsomyndigheten, 2018). Folkhälsomyndighetens studie (2021) visar att barn som är mer fysiskt aktiva rapporterar högre tillfredsställelse med livet, mindre sömnproblem, nedstämdhet, irritation och nervositet jämfört med barn som är mindre fysiskt aktiva. Resultatet betonar att det finns stora utmaningar kring barn och ungas (framförallt tjejers) hälsa att jobba med i samhället. Graden av rörelsefrihet verkar spela en viktig roll för barns fysiska hälsa, och forskning visar att barns rörelsefrihet, sociala liv med vänner och utforskande av närmiljön bidrar till ökade fysiska aktivitetsnivåer.

Köns- och åldersperspektiv på utomhusmiljön

Flera studier (Karsten 2003, Christensen & Mikkelsen, 2013 & Spark m.fl., 2019) visar att det finns skillnader mellan hur tjejer och killar använder utomhusmiljön. Karsten

(2003) menar att lekplatser har som uppgift att kompensera för de dagliga restriktioner som barn i urbana miljöer lever med idag, men det finns stora skillnader mellan hur tjejer och killar använder dem. Tjejer spenderar mindre tid på lekplatser och kommer dit mer sällan, lämnar lekplatsen innan det blir mörkt, använder områden närmare hemmet, leker i små grupper, leker mer med lekplatsens utrustning och använder mindre yta för sin lek än killar (ibid). Tjejer ägnar sig också åt mer stillasittande aktiviteter än killar och leker mer avskärmat i utkanten av lekmiljön, medan områden som killar dominerar (exempelvis fotbollsplan) ofta är mer centrala (ibid). Killars lekar brukar, till skillnad från tjejers dominera större områden och innefatta fysisk styrka, större grupper och tydlig tävlingsinriktning (Karsten & Pel, 2000). I artiklar av Christensen & Mikkelsen (2013) & Spark m.fl., (2019) visade tjejer mycket lite intresse för bollspel eftersom de kände sig uteslutna och inkompetenta att delta i killarnas seriösa och hårda spel på raster. Det finns således en tydlig könsuppdelning på både skolgårdar och lekplatser, som både styrs av intressen och könsmissiga strukturer.

Det är viktigt för tjejer att få möjligheten att skapa sina egna platser som både passar deras behov och intressen (sociala, privata etc.), enligt Christensen & Mikkelsen (2013). Det finns dock en kunskapsbrist gällande hur gruppen tjejer själva upplever och vill använda utomhusmiljön i städerna.

Barnvänliga miljöer

I en studie som denna, som undersöker barns användning och upplevelser av sin närmiljö, är det relevant att fördjupa sig i vad barnvänlighet är och hur barnvänliga miljöer identifieras och utvecklas. I en artikel av Kytta (2004) presenteras två centrala kriterier för en barnvänlig miljö – variation och tillgänglighet. I artikeln studeras sambandet mellan barns rörelsefrihet och aktualiseringen av miljöerbjudanden i olika typer av miljöer. Även Moore (1986, s 234) poängterar detta: *“Access to and diversity [of resources] emerge as the most important themes in child-environment policy”*. Chawla (2002) har också definierat en barnvänlig miljö som en miljö med möjligheter att röra sig fritt och med en variation av aktivitetsmöjligheter, som viktiga för miljöns kvalitet.

Tillgängliga miljöer för barns rörelsefrihet

De senaste decennierna har barn i många olika länder begränsats i den grad de självständigt får röra sig utomhus. Det finns kopplingar mellan storleken och tätheten som en stad har och möjligheterna att röra sig fritt där som barn. Föräldrars restriktioner kring rörelsefrihet beror främst på rädsla för ökad trafik, ”stranger danger” och vatten, medan barnen själva uppger att de är rädda för äldre killar och fula gubbar (Bouw & Karsten, 2004). Vad som uppfattas som ett hot eller hinder i miljön varierar i olika delar

av Europa och uppfattningen om sociala faror är högre i mellaneuropa, än i skandinaviska länder (Johansson, 2002), där en större andel ser trafiken som den största faran. Föräldrars oro för trafiken är välgrundad, då yngre barn verkar löpa större risk för att skadas i trafiken än äldre barn (Doong & Lai, 2012). Cross, Stevenson, Hall, et al. (2000) menar att barn under 10 år inte har den fulla förmågan att hantera komplexa trafiksituationer, kognitivt (t.ex. uppmärksamhetsfokus och tolkning av trafikskyltar) och perceptuellt (t.ex. lokalisering av ljud, bedömning av hastighet och avstånd). Föräldrars oro för gatans faror har gjort att de transporterar sina barn i större utsträckning med bil (eller lådcykel) mellan skola och fritidsaktiviteter (O'Brien m.fl., 2000).

De platser som barn vistas på och rör sig i är inte bara platser som valts utifrån föräldrars restriktioner, det kan också vara platser som barnen själva valt utifrån andra sociala faktorer, exempelvis baserat på var vänner bor, eller att det finns ett tryggt avstånd till obehagliga personer (van der Burgt, 2006). För att barn ska vilja röra sig självständigt i närmiljön krävs det att den upplevs trygg, samt att det finns en variation av miljöerbjudanden som lockar i omgivningen och ger nya erfarenheter som främjar den fysiska, sociala och mentala utvecklingen hos barn (Kyttä 2004; Heurlin-Norinder 2005).

Dagens barn har trots allt en mer institutionaliserad vardag i jämförelse med tidigare generationer och tillbringar mer tid på platser som är särskilt avsedda för dem och ofta under uppsikt av vuxna (Rasmussen, 2004). Men barn har också behov av att utforska andra typer av miljöer, såsom de som inte har planerats lika ingående eller inte har förutbestämda funktioner (Christensen & Mikkelsen, 2013), eller platser med vild natur.

Social infrastruktur och platser ur barns och vuxnas perspektiv

Begreppen ”platser för barn” och ”barns platser” är centrala i Rasmussen's artikel med samma namn: *Places for Children – Children's Places* (2004). ”Platser för barn” är utsedda och skapade – av vuxna – för barn. Många vuxna kan identifiera dessa platser (genom exempelvis lekutrustning och staket), medan det bara är barnen själva som kan identifiera ”barns platser”, genom att fysiskt ha använt en plats och utvecklat betydelsefulla band till den. Även ”platser för barn” kan således bli ”barns platser” om platsen har en speciell betydelse för barnet och om barnet interagerar och anknyter till den. Barn tilldelas således inte platser passivt, utan är i högsta grad medskapare genom platsskapande aktiviteter (Rasmussen, 2004).

I artikeln som nämns ovan presenterar Rasmussen (2004) *den institutionaliserade triangeln* bestående av tre hörn där han menar att barns liv huvudsakligen utspelar sig – hemmet, skolan och anlagd rekreation och att barnet rör sig mellan dessa. Helga Zeiher (2003) definierar att ett barns liv mer och mer föregår på "urbana öar", en

institutionalisering som Rasmussen (2004) menar skett under de senaste femtio åren, då barndomens sociala struktur förändrat vardagslivet för danska barn.

Institutionaliseringen av barns vardag har lett till att barn tillbringar mer tid under uppsikt av vuxna på platser som är särskilt avsedda för dem. Skolor och anlagd rekreation har typiskt designats av vuxna som ”platser för barn” (Rasmussen, 2004). I Rasmussens studie (2004) liksom i min, studeras barn som bor i en äldre stadsmiljö med kvarter byggda omkring år 1900, med stängda bostadsgårdar där barnen har sin gemensamma hemarena och kan träffas, leka och vara tillsammans.

I tätbebyggda stadsmiljöer har bostadsgårdarna en mycket viktig funktion och kan ofta vara en av de första miljöerna som barnet får möjlighet att utforska själv (Kristensson, 2016). På en gemensam bostadsgård skapas sociala band mellan barn och mellan vuxna, och gårdsmiljön fungerar som en naturlig och trygg mötesplats i vardagen, en arena för gemenskap. Nordström (2010) menar att om den fysiska miljön där barn och familjer bor och lever är tillgänglig och använd, främjas även det känslomässiga förhållandet till platsen. Lewicka (2010), Loebach & Cox, (2020) ser platsanknytningen till just bostadsområdet som grundläggande för barns självständiga utforskande och möjligheter att göra platsen till sin. Genom att vistas i den bostadsnära miljön får barn kunskap om platserna, samt skapar sociala relationer vilket i sin tur ger en anledning till att använda dem mer (Van der Burgt, 2006). En utvecklad social infrastruktur bidrar till att barnen känner sig mer trygga i sitt närområde.

Miljöerbjudanden & betydelsen av en varierad miljö

Barn använder sin miljö intuitivt för fysiska utmaningar och lek; de uppfattar landskapets funktioner och använder dem i leken. Begreppet “affordance” myntades av Gibson (1979) för att beskriva en miljöns funktionella betydelse. "Affordance" (ofta översatt till miljöerbjudande på svenska) är ett centralt begrepp inom perceptuell psykologi som generellt definieras som de fysiska möjligheter och faror som individer uppfattar när de agerar i en fysisk miljö (Gibson, 1979/1986; Heft, 1997).

När Kytä (2004) undersöker aktualiseringen av miljöerbjudanden, fokuserar hon på de positiva effekterna av miljön. Hon beskriver att miljön måste erbjuda något som individen kan uppfatta som en möjlighet till aktivitet, eller agerande – såsom att en intuitiv handling möjliggörs av exempelvis ett föremåls utformning och egenskaper – det går att greppa, vrida, kasta etc. eller i form av element i landskapets utformning – som uppmanar till att klättra, springa, etc. Hur en individ uppfattar olika miljöerbjudanden beror på individens olika egenskaper, såsom hans eller hennes förmågor, fysiska dimensioner, personliga avsikter och sociala behov, samt hur väl dessa matchas med miljöns egenskaper.

Miljöerbjudanden kan vara aktivt eller passivt aktualiserade (Kytä, 2004). I

aktualiseringsprocessen uppfattas först miljöerbjudandena (s.k. passiv aktualisering), sedan eventuellt användas eller formas de (s.k. aktiv aktualisering). Kyttä (2004) har utvecklat en modell för att undersöka sambandet mellan antalet aktualiserade miljöerbjudanden och graden av självständig rörelsefrihet, och vilken betydelse dessa två parametrar får relaterat till miljöns barnvänlighet. Modellen definierar fyra typer av barnmiljöer – *Bullerby*, *Ödeland*, *Glashus* och *Cell*.

I en miljö av Bullerby-typ (den ideala miljön) finns ett samband mellan barns grad av rörelsefrihet och grad av aktualisering av miljöerbjudanden, vilket kan förklaras genom att ju högre rörelsefrihet barnen har, desto mer sannolikt är det att de aktualiserar fler miljöerbjudanden i omgivningen. Aktualiserade miljöerbjudanden motiverar därmed barnen att röra sig i omgivningen och därför kan Bullerbymiljön betraktas som en idealisk miljö för barns utveckling.

Barns platsskapande, lek och utveckling

När barn interagerar med en miljö, lär känna den och tar den i anspråk sker en process av platsskapande i vilken de gör platsen meningsfull på olika sätt. Det kan ske genom att en specifik lek sker på en bestämd plats, och att platsen då får en identitet (Rasmussen 2004). Genom att barnen förändrar syftet eller funktionen för en plats ges platsen nya möjligheter – exempelvis kan statyer, trottoarer eller portar användas på nya sätt (Heurlin-Norinder 2005). Att känna samhörighet med andra, kan också bidra till att platsen känns meningsfull (ibid). Att manipulera och skapa ett avtryck på en plats är en annan vanlig typ av platsskapande, som kan ske genom att barnen använder löst naturmaterial, såsom sand, löv eller stenar för att förändra platsen. Att rita med gatukritor är också ett sätt att förändra en plats temporärt (Rasmussen, 2004).

Barn och unga behöver även ges möjligheter att utforska sin kollektiva identitet på platser som är rumsligt mer avskilda och mindre strukturerade, och där de upplever att de har stora möjligheter att agera utan att begränsas till institutionella regler och sociala normer (Christensen & Mikkelsen, 2013). Kyttä (2004) menar att vuxnas attityd är en viktig faktor som både kan begränsa och främja barns möjligheter till lek och platsskapande.

Lek uppstår alltid som ett samspel mellan barnet och miljön, där olika miljöerbjudanden stimulerar och skapar förutsättningar för olika lekar. Möjligheten att engagera sig i många typer av lek är viktig eftersom varje lekaktivitet stimulerar och främjar utveckling på olika sätt. Hur forskare genom tiderna definierat olika lektyper har varierat, men under namnet TOPO (Tool for Observing Play Outdoors) sammanställdes motorisk lek, utforskande lek, rollek, fantasilek, kreativ lek, regellek, digital lek, naturnära lek, rekreativ lek och icke-lek (Loebach & Cox, 2020). En rik och varierad miljö som skapar förutsättningar för de flesta typer av lek skulle kunna sägas ha ett

större lekvärde än mindre omväxlade miljöer (Woolley & Lowe, 2013).

Vi behöver vara medvetna om de fysiska dimensionerna för att stödja olika typer av utomhuslek (Mårtensson, 2013). Storleken på utemiljön kan sägas vara avgörande för innehållet i leken som utspelar sig där och eftersom funktioner kräver tillräckligt med plats kan det inte uppnås om utrymmet saknas. Storleken på barns platser kan därför sägas vara en värdefull kvalitet i sig själv (Nielsen & Hägerhäll, 2012). Storleken på den totala ytan framhålls av Mårtensson (2013) som en av tre viktiga miljödimensioner som mäts av verktyget OPEC (Outdoor Play Environment Categories), främst avsedd för förskolegårdar. Andelen buskar, träd eller kuperad terräng och integrationen mellan vegetation, öppna ytor och lektytor är de andra två dimensionerna som mäts av OPEC och syftar till att ge en uppfattning om vad landskapskvalitet kan innebära ur ett barns perspektiv.

För att framgångsrikt planera, designa och förvalta engagerande naturliga lekplatser är det viktigt att veta vilka naturliga element som kommer att väcka barns nyfikenhet och hur vi kan stödja deras lust att utforska, bygga och fantisera (Loebach, 2020). Genom att studera barns utomhuslek kan man förstå hur den fysiska miljön stödjer eller hindrar olika typer av lek. Denna kunskap skulle kunna göra att utomhusmiljöer bättre anpassas och utformas till barns utveckling, behov och intressen i olika åldrar.

Problemformulering

Det finns stora utmaningar i att hitta fysisk plats i tätbebyggda städer. Barn förpassas i hög grad till trygga programmerade lekplatser, men barn har också behov av att utforska platser som friare eller mindre institutionaliserade (Christensen och Mikkelsen, 2013), vilka kan vara svåra att hitta i urbana miljöer. Grundläggande är också att se till att de tillgängliga utomhusmiljöerna ger killar och tjejer lika goda förutsättningar för användning och formande av goda hälsovanor. Den negativa utveckling som vi ser hos unga tonårstjejer med sämre fysisk hälsa, ökade psykiska och somatiska besvär (Folkhälsomyndigheten, 2018), behöver vändas. Jag vill i detta arbete undersöka hur vi redan innan tonåren kan förbättra villkoren för tjejers utomhusvistelse genom att ta del av tjejers egna perspektiv på närmiljön. Finns det miljömässiga kvaliteter i utomhusmiljön som skulle kunna öka tjejers utomhusvistelse, främja deras sociala liv samt deras fysiska och psykiska hälsa?

Syfte

Syftet med studien är att öka kunskapen om hur tjejer i årskurs 2-6 (8-12 år) använder närområdet i den stadsmiljö där de bor. Detta genom att ta del av deras egna perspektiv på vardagslivet samt hur deras rörelsefrihet ser ut. Studien har också som syfte att identifiera betydelsefulla platser i det offentliga rummet, hemmiljön och skolgården. Den belyser tjejernas egna tankar och drömmar kring hur platser skulle kunna utformas för att de skulle vilja vara där.

Studien har också som syfte att studera tjejer i olika årskurser för att se om behoven och användningen av utomhusmiljön ser olika ut i olika åldrar.

Frågeställningar

- A) Hur ser unga tjejers vardagsliv ut i en storstadsmiljö utifrån sociala aspekter och rörelsefrihet?*
- B) Vilka platser är betydelsefulla för tjejerna i vardagen?*
- C) Vilka behov behöver uppfyllas i närmiljön, utifrån tjejers perspektiv?*

Metod

Arbetet baseras främst på en fallstudie av Vesterbro, där jag använt mig av metoderna barnledda promenadintervjuer och skapande process och involverat tjejer i olika årskurser, för att ta del av deras egna perspektiv på deras närmiljö. Promenadintervjun avslutas med att tjejerna får möjligheten att skapa sin egen vision för en drömplats på Vesterbro. Till grund för arbetet har dokumentstudier gjorts för att inhämta information som övergripande beskriver Vesterbro och stadsdelens utmaningar.

Metodval

Promenadintervjuer

Mitt arbete började med att jag läste tidigare studier om barns upplevelser av miljöer och platser och att använda sig av promenadintervjuer i de miljöer som studeras visade sig vara en beprövad metod (Cele, 2005). Genom att använda promenadintervjuer som metod ges forskaren en unik möjlighet att studera samspelet mellan barnen och platserna och ta del av barns egna berättelser som uppstår när barn och forskare rör sig i miljön tillsammans, vilket bidrar till en flerdimensionell upplevelse (Wästfelt, 2004).

Under en barnledd promenadintervju är det vanligtvis barnen som har makten och leder promenaden, under vilken de ofta visar olika platser och ger sina perspektiv på miljö och upplevelse. För att barnen ska vilja visa sina platser krävs det att det skapas ett förtroende mellan barn och forskare (Cele, 2005). Situationen ska vara bekväm och informell, så att barnen blir avslappnade och får lust att dela med sig av sina upplevelser (Cele, 2005). Forskaren kan inta många olika roller där bland annat maktaspekten får stor betydelse för den stämning som skapas. En forskare som intar en ”vänroll” som bygger på förtroende utan att det finns ett formellt maktförhållande resulterar sannolikt i att forskaren kan inhämta mer kunskap om barns beteende, än en forskare som är mer auktoritär eller motsatt, mest håller sig i bakgrunden och observerar (Cele, 2005).

Promenadintervjuer är mycket interaktiva, vilket också gör dem framgångsrika. De involverar interaktion mellan forskare och barn, mellan barn och plats, samt mellan forskare, barn och plats (Cele 2005). Metoden kan dock vara krävande för forskaren som både ska kunna ta ett steg tillbaka och observera och samtidigt delta och vara aktiv för att inte missa någon information (Cele, 2006).

Eftersom jag valt att studera hur tjejer upplever och använder sitt närområde, är det viktigt att höra tjejernas egna perspektiv på miljön. Metoden promenadintervju har valts eftersom konversationen till stor del uppstår och berikas av att vi rör oss i miljön (Wästfelt, 2004), där minnen kan återkallas, lekar förklaras och de konkreta platserna kan upplevas och användas. Eftersom tjejerna själva är experter på sin egen miljö kan deras deltagande i promenadintervjun ge mig unik inblick i deras vardag.

Skapande process

För att ta reda på om det finns behov som tjejerna har som eventuellt inte blir uppfyllda i den vardag de har i sitt närområde, får tjejerna möjligheten att skapa sin egen vision för en drömplats på Vesterbro. Då det inte finns några ramar som begränsar barnens fantasi och upplevelser är metoder som involverar kreativa och konstnärliga inslag framgångsrika att använda med barn (Cele, 2006). För att inget barn skulle känna prestationsångest inför att rita, fick de använda sig av alternativen rita, skriva eller muntligt berätta om en drömplats på Vesterbro.

Dokumentstudie

När resultatet sammanställdes bedömde jag att det saknades en förståelse för platsen, området och de utmaningar som finns på Vesterbro. Information hämtades bl. a. från flera dokument där stadsdelsförvaltningen beskriver områdets historia, dess utveckling och utmaningar.

Promenadintervjuns olika delar

Förberedelser

För att rekrytera deltagare till min undersökning skickade jag ut informationsbrev till rektorer på stadsdelens sju skolor, samt till ledare för fritidshem och fritidsklubbar i närområdet. I informationsbrevet beskrev jag undersökningens mål, metod och tillvägagångssätt. Efter ett antal veckor och efter påminnelse hade jag enbart fått in ett fåtal svar, där fritidshemsledare menade att de inte hade tid att vara med, då det i denna period redan skedde många förändringar i barnens liv, primärt skift från fritidshem (åk F-3) till fritidsklubb (åk 4-7). Av en ledare för en fritidsklubb välkomnades jag under en idrottseftermiddag. Jag gick runt och pratade med olika grupper av tjejer, beskrev vad jag ville undersöka, att tjejers perspektiv är viktiga och hur promenadintervjun skulle gå till. Till intresserade tjejer delade jag ut informationsbrev samt samtyckesblankett (bilaga 1) att ta hem till sina föräldrar. På grund av låg respons på mina förfrågningar hos skolor och fritidshem och fritidsklubbar, valde jag att parallellt söka deltagare i mitt eget nätverk, där jag hade större framgång. Jag lyckades med att totalt rekrytera tio tjejer fördelade på årskurserna 2, 3, 4, 5 och 6, vilket jag ansåg vara tillräckligt för denna studie. De flesta tjejer som deltog hade jag möjlighet att träffa innan promenadintervjun genomfördes, vilket var positivt för att de då fick informationen om studien direkt från mig, och för att vi skulle hinna bekanta oss med varandra.

Innan promenadintervjun påbörjades ombads berörda vårdnadshavare lämna samtycke till deras barns deltagande i studien. När jag mottagit de ifyllda samtyckesblanketterna avtalade vi dag, tid och övrigt praktiskt inför promenadintervjun.

Material och verktyg

En karta av Vesterbro användes till att markera ut platser som tjejerna gillar samt platser de inte gillar. Under promenadintervjuerna använde jag en mobiltelefon för att göra ljudinspelningar, samt för att ta foton av platser och situationer. Jag tog också utgångspunkt i en intervjuguide (bilaga 2), som handlar om vad tjejerna gillar att göra ute, var de gillar att vara och var de får vara, samt vad de uppskattar eller saknar i sin närmiljö. Ritblock och ett urval av pennor fanns att tillgå i sista momentet – att skapa en drömplats på Vesterbro.

Genomförande

Samtliga promenadintervjuer inleddes med att jag mötte en grupp på 2-3 tjejer som känner varandra sedan tidigare, när de slutade skolan för dagen. Då inte alla träffat mig och informerats om studien tidigare, berättade jag vad undersökningen handlade om, hur promenadintervjun skulle gå till, samt hur materialet skulle komma att användas etc. Innan promenaden startade uppmanade jag tjejerna att tänka på några platser de gillar

och platser de *inte* gillar på Vesterbro, som vi skulle kunna besöka. Dessa markerades ut på en karta för att vi på förhand skulle kunna enas om ett antal platser, samt i vilken ordningsföljd vi skulle besöka dem. Jag informerade om att när vi är ute på Vesterbro får de gärna visa och berätta om ställen där de brukar vara och leka som de brukar leka. De fick veta att jag planerade att göra en ljudinspelning under hela promenadintervjun, ta foton och göra anteckningar, vilket de skulle godkänna innan promenaden startade.

Under promenadintervjuerna höll vi oss huvudsakligen till den planerade rundan, men på mitt initiativ besökte vi också tjejernas egna skolgårdar. Skolgårdarna besöktes eftersom det är platser som jag vet att tjejerna använder dagligen, och jag ville därför ta reda på vilken betydelse skolgårdarna har för dem. Vi pratade löpande om hur tjejerna använder och upplever olika platser och jag ställde öppna frågor under promenaden. I vissa fall avslutades promenaden innan vi hunnit besöka alla på förhand planerade platser, på grund av tidsbrist.

Promenadintervjun avslutades i samtliga fall med att vi, beroende på var vi var på Vesterbro, hittade en plats där tjejerna kunde sitta och skissa på varsin drömplats på Vesterbro i 20-30 minuter. *Hur skulle de vilja använda sitt närområde om de fick vara med och bestämma – hur skulle Vesterbro se ut och fungera?* Jag valde vid dessa tillfällen att sätta mig längre bort för att ge tjejerna möjlighet att diskutera idéer och komma igång utan min närvaro. Till sist fick tjejerna i tur och ordning berätta vad de hade ritat och jag ställde följdfrågor (se instruktion till uppgiften i bilaga 3). Momentet *Egen vision för en drömplats på Vesterbro* utfördes efter själva promenadintervjun för att tjejerna med närområdet och vår dialog färskt i minnet skulle ha lättare att skapa en vision för området.

Tjejerna följdes tillbaka till fritidshem och fritidsklubbar innan jag tackade för deras deltagande. Varje promenadintervju varade i totalt 2-3 timmar.

Totalt deltog 10 tjejer i årskurs 2-6 i de fyra promenadintervjuerna som utfördes i mars och april 2022.

Promenadintervju Årskurs 2 – med Johanne, Marie och Frida
Promenadintervju Årskurs 3 – med Carla, Smilla och Ingrid
Promenadintervju Årskurs 4 – med Alba & Agnes
Promenadintervju Årskurs 5 & 6 – med Ronja och Mille

Etiska överväganden

Vid alla studier, särskilt i kvalitativa undersökningar, är det viktigt att skydda informanterna som delar med sig av sina egna berättelser (Kvale & Brinkmann 2014). När barn involveras i forskning behöver man även säkra barns rättigheter. Forskaren

behöver identifiera de risker som potentiellt kan innebära skada för barnet både fysiskt och psykiskt (Morrow & Richards, 1996).

Med utgångspunkt i Vetenskapsrådets (2017) fyra forskningsetiska principer som handlar om Informationskravet, Samtyckeskravet, Konfidentialitetskravet & Nyttjandekravet, har jag gjort mina etiska överväganden.

I enighet med *Informationskravet* (Vetenskapsrådet, 2017) fick deltagarna muntlig åldersanpassad information om studiens syfte och vad deras deltagande i studien skulle innebära. Ett informationsbrev kompletterade den muntliga informationen och skickades ut till föräldrar som uppmanades att läsa brevet tillsammans med sina barn. För att försäkra mig om att alla deltagare hade tagit del av informationen som rör studiens syfte och genomförande upprepade jag informationen innan varje promenadintervju.

Enligt *Samtyckeskravet* har deltagarna rätt att bestämma kring sin medverkan (Vetenskapsrådet, 2017). Jag informerade intervjupersonen om att promenadintervjun är frivillig och kan avbrytas när som helst (ibid). Vid studier där barn under 18 år deltar behövs samtycke för barnets deltagande från föräldrar, och även från barnet i de tillfällen där barnet själv kan ta ställning.

Enligt *konfidentialitetskravet* ska uppgifter som kan röja en deltagares identitet förvaras säkert (Vetenskapsrådet, 2017). För att intervjupersonerna inte ska kunna identifieras, förklarade jag för tjejerna att jag inte kommer att använda deras riktiga namn, adress eller bilder där ansiktet syns i mitt arbete. Jag bad om tillåtelse att spela in intervjun och ta bilder under promenadintervjun, samt informerade om att materialet kommer att raderas så snart min uppsats är godkänd. Deltagarna informerades om att jag som intervjuare var den enda personen som hade tillgång till det inspelade materialet, foton och det skriftliga materialet.

Enligt *Nyttjandekravet* (Vetenskapsrådet, 2017) får det insamlade materialet endast användas för forskningens ändamål och det kravet uppfyller jag.

Målet med min studie har varit att producera kunskap som är till nytta, men samtidigt enligt Kvale & Brinkmann (2014), överväga om det finns risker för att skadliga konsekvenser kan uppstå, vilket jag inte ser i denna studie.

Under en av promenadintervjuerna berättade två deltagare om en händelse som de varit utsatta för, vilken jag fann relevant att beskriva i resultatet (s. 34), då den påverkat deras rörelsefrihet. Eftersom händelsen är polisanmäld och tjejerna och deras familjer verkar kunna hantera det som hänt, fann jag det inte relevant att verifiera uppgifterna eller informera föräldrarna om vad tjejerna berättat i samband med promenadintervjun.

Analysmetod

Tematisk analys

Resultatet av denna fallstudie har huvudsakligen analyserats genom en tematisk analys inspirerad av analysmodellen av Braun och Clarke (2008) bestående av sex steg.

1) Bekanta sig med materialet: Den inspelade intervjun lyssnades igenom två gånger innan materialet översattes och skrevs ner som en återberättelse på svenska. Därefter läste jag igenom hela materialet en gång för att bli mer bekant med det och sökte efter mönster och betydelser i materialet.

2) Generera initiala koder: Jag läste igenom materialet, en mening i taget, och färgmarkerade fraser eller meningar med ett innehåll som representerade en viss kod. Koder som hörde ihop sammanfördes i grupper.

3) Söka efter teman: Utifrån grupper av koder skapades ett antal teman.

4) Granskning av teman: Jag gjorde en genomgång av alla teman och organiserade dem på nya sätt där några teman fördes samman. Hela materialet lästes sedan igen för att kontrollera om de teman jag kommit fram till fungerade i förhållande till det nedskrivna materialet. Jag avslutade när det inte fanns mycket överlappning kvar mellan mina teman.

5) Definiera och namnge teman: Teman identifierades och namngavs med ett namn som tydligt beskriver vad temat handlade om.

6) Att skriva rapporten: Till sist skrev jag ner resultatet från analysen och försäkrade mig om att varje tema hängde samman och var relaterat till en central idé eller koncept.

Min metod skiljer sig från analysmodellen enligt Braun & Clarke (2008) i steg 1, eftersom jag valde att inte göra en verbatim transkribering av det inspelade materialet från promenadintervjun. Eftersom materialet är på danska, har jag istället lyssnat, översatt och skrivit ner vad de sagt på svenska, i berättande form. Mitt mål med detta var främst att underlätta skrivprocessen (steg 6), eftersom svenska är mitt modersmål och språket i min uppsats. Genom en icke verbatim transkribering, har vissa samtalsämnen som inte har någon anknytning till studiens syfte utelämnats.

De fyra promenadintervjuerna analyserades först som separata delar, innan jag sammanställde dem som ett samlat material under ett antal teman. Momentet *Egen vision för en drömplats på Vesterbro* analyserades också tematiskt som fyra separata delar och sammanställdes till sist under ett antal teman. Dessa teman utsågs både relaterat till förekomsten i det skriftliga materialet och i relation till forskningsfrågorna.

Helhetsanalys

En inventering av information och bilder från promenadintervjun samt information i form av dokument som handlar om Vesterbro historiskt och idag sammanställdes för att skapa en helhetsförståelse för resultatet. Efter bearbetning och analys bedömde jag att det var relevant att inleda Resultat-avsnittet med beskrivningar som huvudsakligen tog utgångspunkt i de platser som tjejerna visat under promenadintervjun. Tjejernas platser markerades ut på en karta som kompletteras med ett relevant urval av foton.

Grundläggande information om stadsdelens utformning och karaktär, samt den utveckling och de utmaningar som stadsdelen står inför, bearbetades också och beskrivs inledningsvis.

Metoddiskussion

Att primärt välja barnledda promenadintervjuer som metod i denna masteruppsats var ett välfungerande alternativ, som gav ett intressant och rikt resultat. För att strukturera det omfattande materialet från promenadintervjuerna var analysmodellen för tematisk analys av Braun & Clarke (2006) till stor hjälp. Till skillnad från deras analysmodell valde jag inte att göra en regelrätt transkribering av det inspelade materialet, utan jag återgav istället det skriftligen i berättande form. Detta gjorde jag främst för att spara tid, men jag kan se att det kan ha bidragit till svårigheter i de följande stegen; att generera koder och söka efter teman, då delar av konversationen och nyanser av språket skalas bort. Det stora materialet resulterade i många teman, vilket gjorde det svårt att avgöra vilka teman som slutligen skulle lyftas fram. För att få en djupare förståelse och för att kunna koppla information från promenadintervjuerna till relevant litteratur kompletterades fallstudien med en litteraturstudie. Bakgrunden förlängdes också för att ge en tydlig bild av vad barnvänlighet är, och jag bedömer att innehållet är väl avvägt och relevant relaterat till problemställning och resultat.

För att få en större förståelse för platsen där fallstudien genomfördes var det relevant att studera dokument som beskriver stadsdelens utmaningar. Något som kan ha påverkat studiens resultat är att jag själv bor på Vesterbro, och har en förförståelse för hur stadsdelen används av olika användargrupper och vilka utmaningar det för med sig, något jag strävat efter att inte låta styra mig i mitt arbete.

Metoden promenadintervju valdes för att den dynamiska interaktionen och konversationen till stor del uppstår och berikas av att vi rör oss i miljön tillsammans. Den förståelsen jag fick för tjejernas betydelsefulla platser, hur deras lekar och fantasi uppstod och utvecklades i samspel med den miljö de var i, hade jag aldrig kunnat tillägna mig om jag inte hade vistats i barnens egna miljöer. Jag tror inte heller att tjejerna hade haft en lika rik förmåga att beskriva och återkalla så många minnen från

platserna som de brukar använda om vi inte befunnit oss där. Många frågor väcktes hos mig när tjejerna berättade om de platser vi befann oss på, vilket gjorde att jag kunde få tjejernas viktiga perspektiv och en förståelse för deras tankar och ageranden i den fysiska miljön. Att befinna sig i miljön visade sig med andra ord vara avgörande för det resultat jag fick.

Att använda sig av promenadintervjuer kan emellertid vara krävande för forskaren, som enligt Cele (2006) måste vara medveten om sin egen roll och sitt eget agerande för att skapa en bra dynamik och förtroende. Jag försökte att inta den av Cele (2006) idealiserade ”vänrollen” och jag upplevde att tjejerna var väldigt positiva och avslappnade inför att delta i studien tillsammans med mig. Under promenadintervjun försökte jag att skapa en bra och positiv stämning genom att förmedla en nyfikenhet som framhäver att tjejernas perspektiv är viktiga. Hos flera av dem upplevde jag också en stolthet när de blev tillfrågade om att delta i studien från första början, något som kan ha sin grund i min roll redan där och då, samt att jag betonade vikten av just deras perspektiv. När vi gick promenaden var det också flera tjejer som med stolthet började berätta om studien för andra som de kände och träffade ute i närområdet. Tjejerna var väldigt öppna mot mig och villiga att berätta, visa och förklara hur de använde olika platser.

Under promenadintervjuerna berättade tjejerna i högre grad om vad de brukar göra, istället för att fysiskt interagera med miljön. Jag försökte att uppmuntra dem att visa och förklara hur lekarna de beskrev gick till, eller var de mer specifikt brukar vara på olika platser. Den på förhand bestämda strukturen för platser vi skulle besöka kan ha påverkat tjejernas interagerade, på grund av att de var medvetna om att det fanns en tidsram och många platser de ville hinna visa.

Tjejerna var väldigt ivriga att besvara mina frågor, och det var ofta svårt att fördela ordet mellan dem, då några tjejer hade en tendens att ta över. Ibland ställde jag också flera följdfrågor, som ofta besvarades av samma person. I efterhand när jag lyssnat igenom ljudmaterialet har jag insett värdet av att ställa samma grundfråga till de andra tjejerna också, eftersom de sannolikt hade kunnat ge mig andra perspektiv. För att alla tjejer skulle få möjligheten att komma till tals riktade jag vissa frågor till de tjejer som fick mindre utrymme under promenadintervjun. Jag lärde mig att det var lättast att kommunicera med tjejerna när vi promenerade mellan platserna.

För forskaren kan det vara utmanande att utföra en promenadintervju eftersom situationen ofta innehåller många olika moment och aspekter som forskaren behöver vara uppmärksam på. Cele (2006) beskriver att forskaren ska kunna växla mellan vara aktiv och deltagande för att inte missa viktig information och samtidigt kunna ta ett steg tillbaka och observera. Jag försökte att hitta en dynamisk växelverkan mellan att delta

och observera, och därutöver hinna fotografera, notera och se till att jag berörde allt som var skrivet i intervjuguiden. Jag upplevde att det var viktigt och ibland svårt, att kunna känna av när situationen erbjöd mig att ta ett steg tillbaka och när det var läge att vara reaktiv och utveckla dialogen med följdfrågor. Eftersom tjejerna i denna studie i högre grad kommunicerade sina platser, än interagerade med dem var det få situationer där jag kunde ta ett steg tillbaka och observera deras lek.

Min upplevelse var att det var bra att göra promenadintervjuerna med en grupp tjejer som redan kände varandra väl. Många lekar som tjejerna berättade om hade de lekt tillsammans och många platser hade de använt ihop, vilket skapade en fin dynamik när vi pratade om platserna.

Under det sista momentet, när tjejerna skulle skapa en egen vision om en drömplats på Vesterbro, visade det sig att alla fyra grupper valde att uttrycka sin vision genom teckningar, även om de också erbjöds att skriva eller muntligt uttrycka sina idéer. Två tjejer valde att göra en gemensam teckning och två andra sa att de ofta brukar tänka likadant, något man också kunde se i bilderna. För mig var det viktigt att ge varje tjej egen tid till att presentera sitt förslag, och möjlighet för mig att ställa följdfrågor. De två tjejer som ritade liknande bilder beskrev ändå det bilderna skulle symbolisera på olika vis, och just därför tycker jag att tjejernas egna förklaringar är så viktiga att ha med. Eftersom promenadintervjuerna pågick i över två timmar, blev jag tvungen att begränsa tiden som tjejerna fick på sig att rita. Jag sa att det viktigaste inte var att det blev en fin teckning, utan att det som de inte hann rita kunde vi bara prata om istället.

Ordningsföljden – att först göra promenadintervjun och sedan skapa en egen vision om en drömplats på Vesterbro – tror jag hjälpte tjejerna i deras skapande. Jag tror att dialogen vi då nyligen hade haft och de frågor jag lyft även väckt nya tankar på utomhusmiljön hos tjejerna, vilket jag tror var positivt inför uppgiften att skapa en egen drömplats på Vesterbro.

Jag ser stora fördelar med att promenadintervjuerna utfördes under några av vårens varma dagar, då detta sannolikt bidragit till deltagarnas lust att vara ute, visa, leka och berätta om sina platser.

Resultat

Detta avsnitt innehåller:

- En övergripande beskrivning av Vesterbro som stadsdel
- En beskrivning av miljöerna på Vesterbro
- Resultatet av promenadintervjuerna
- Resultatet av Egen vision om en drömplats på Vesterbro

Övergripande beskrivning av Vesterbro som stadsdel

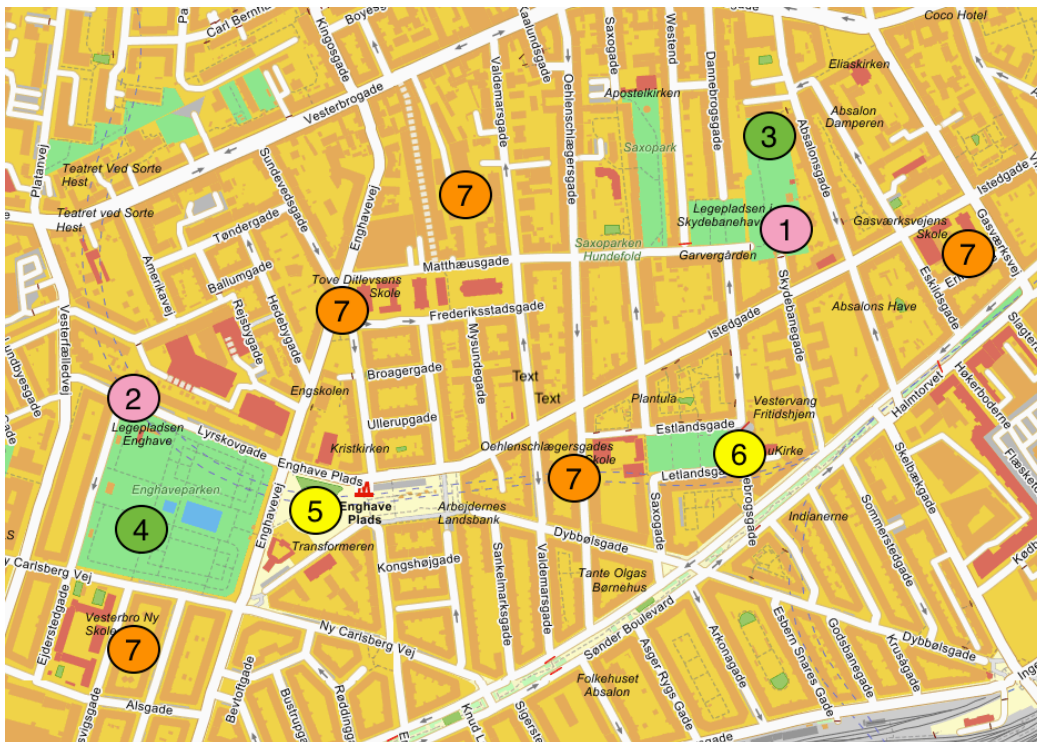
När Vesterbro byggdes i slutet av 1800-talet anlades stadsdelen som en tät bebyggelse typiskt bestående av bostadshus i fem våningar med stängda bostadsgårdar. Här byggdes många gårdshus för småskalig industri och hantverk som blev en del av den mycket täta bebyggelsen. Flera skolbyggnader uppfördes i tegelarkitektur och kyrkor byggdes i olika stilar.

På 1990-talet påbörjades en omfattande stadsförnyelse på Vesterbro med målet att höja bostadsstandarden i majoriteten av de gamla arbetarbostäderna från slutet av 1800-talet. Många gårdshus revs till förmån för gröna rekreativa bostadsgårdar som idag är viktiga platser för Vesterbros befolkning. Många barnfamiljer har valt att bo kvar här, och befolkningen i stadsdelen är idag väldigt blandad.

Vesterbro är den stadsdel i Köpenhamn som har minst andel grönyta sett till antalet invånare och enligt stadsdelsplanen måste det även ske en inriktning på att optimera användningen av de få öppna ytor som finns. *”Kampen om utrymmet och den växande ojämlikheten mellan medborgarna kommer också att slita på stadsdelens sociala integration. Vem behöver utrymmet mest? Vem kan skrika högst? Lokalnämnden ska därför också fortlöpande bedöma om det finns plats för både starka och utsatta medborgare i stadsrummen och om alla kan leva ut sina drömmar på Vesterbro”.* (Bydelsplan for Vesterbro)

Beskrivning av miljöerna på Vesterbro

Under de barnledda promenadintervjuerna besökte vi platser och miljöer som barnen gillar och vill visa. De typer av platser som är centrala för barn och som återkommer i flera promenadintervjuer beskrivs övergripande på de kommande sidorna.

Figur 1. Platser som primärt besöktes under promenadintervjun

1. Skydebanens lekplats – 2. Enghavens lekplats – 3. Skydebanehaven –
4. Enghaveparken – 5. Enghave plads med Skateparken – 6. Litauens plads med ”De røde baner” – 7. Skolgårdar

Bostadsgårdarna

Vesterbro är en tätbebyggd stadsdel med en majoritet av bostadshus från slutet av 1800-talet. Andelsbostäder är vanligast här och det är inte ovanligt att familjer är trångbodda och att barnen i en familj delar rum. Majoriteten av bostäder som byggdes innan förra sekelskiftet har stängda bostadsgårdar, och idag har gröna gårdsmiljöer en hög prioritet hos många andelsföreningar och boende.

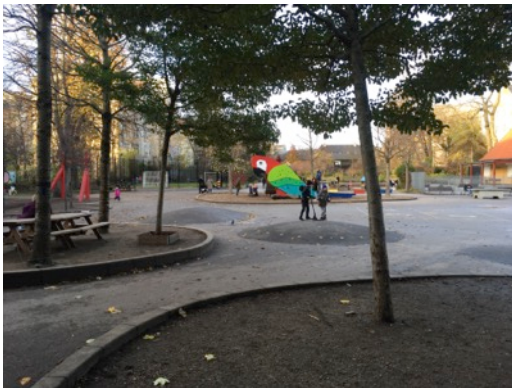

Figur 2. Bostadsgård på Vesterbro

Lekplatserna

I stadsdelen finns också två större bemannade lekplatser – lekplatsen i Enghaveparken och Skydebanens lekplats. De används flitigt av stadsdelens barnfamiljer, förskolor och skolor.

Skydebanens lekplats är en karaktäristisk plats centralt på Vesterbro. Den bemannade lekplatsen har sedan invigningen på 1940-talet varit en av Vesterbros mest populära lekplatser. Lekplatsen är stor och erbjuder många möjligheter till lek. Den kännetecknas av en stor, färgglad och centralt placerad träpapegoja som barn kan klättra på och i, för att ta sig upp till den breda och branta rutschkanan.

Figur 3. Papegojan på Skydebanens lekplats

Figur 4. Linbana och klättertorn på Skydebanens lekplats

Här finns också ett stort sandområde med lekstugor, en liten asfalterad fotbollsplan och en större med konstgräs, en basketkorg, bordtennis, stort klätternät, gungbrädor, en liten karusell, gungor och en linbana med klättertorn. Dessutom finns ett naturhorn med balansbana, tipi, totempåle, trähästar och kanoter. Lekplatsen har olika typer av trampcyklar, kickbikes och bollar till utlåning. Det finns bra sol- och skuggförhållanden på platsen och många sociala mötesplatser med bord och bänkar, samt trädäck runt en plaskdamm. Plaskdammen fylls med vatten på varma sommardagar och intill finns en kiosk. Platsen är grön med många stora träd och planteringar.

Enghaveparkens lekplats är en bemannad lekplats som ligger i ett av hörnen av Enghaveparken. Lekplatsen är stor och helt inhägnad, så även småbarn tryggt kan springa runt.

På lekplatsen finns stor linbana, hinderbana, högt klätternät, karusell, babygunga, kompisgunga, studsmatta och cementrör, stort sandområde med klätterställning och

rutschkana. På lekplatsen finns trampbilar, trampcyklar, bollar och leksaker att låna. Lekplatsen har utformats för att barn ska kunna transportera sig runt de små cykelbanorna, och längs lekplatsens ytterkanter finns många bänkar att slå sig ner på. Runt lekplatsen finns många träd och buskar.

Parkerna

Skydebanehaven: I anslutning till Skydebanens lekplats ligger Skydebanehaven, ett välbesökt men gömt grönområde på Vesterbro. Parken är förhållandevis liten och består av gräsmattor, träd, planteringar och bänkar och delas av en gångväg. Här samlas främst barnfamiljer för att ha picknick, eller kompisgäng till sociala arrangemang.

Figur 5. Skydebanehaven med muren i bakgrunden

Enghaveparken: Enghaveparken anlades 1929 till en folkpark i nyklassicistisk stil med ett allésystem som delar parken i tre lekytor, två blomsterträdgårdar och en vattenspegel. Parken har nyligen genomgått en större renovering och bland annat fått bättre belysning och en säkrare och modernare miljö för fritidsaktiviteter (hofor.dk).

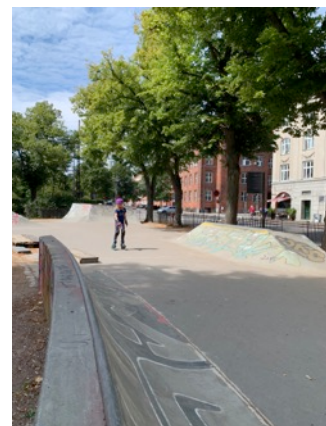
Figur 6. Enghaveparken

I parken finns lekplatsen som beskrivits tidigare, en asfalterad yta framför en scen, som används till basket, tango eller andra kulturella aktiviteter eller som skridskobana på vintern. Den nybyggda multibanan har blivit ett nytt stadsrum för gatusport. I trädgårdarna finns möjlighet till vila och picknick.

De öppna platserna

Enghaveplads med skateparken

På andra sidan gatan från Enghaveparken ligger Enghaveplads med nybyggd metrostation och torg med restauranger och caféer, samt en skatepark. Intill Skateparken ligger en fickpark, med 'världens längsta bänk', olika bänkgrupperingar, grillplatser och vindskydd som skapats av och för stadsdelens äldre. Öldrickare.

Figur 7. Skateparken

Litauens plads med ”De røde baner”

Litauens plads består av en central röd fotbollsplan (där av namnet ”De røde baner”), med läktare och omkringliggande sittplatser, en basketplan, asfalterade kullar, balanselement och röda metallstänger att svinga sig i, samt ett gräsområde. Litauens plads ligger i anslutning till bostadshus, en bar med uteservering, en kyrka och en skola. Litauens plads används på raster av de äldre eleverna på skolan och på fritiden av boende i närområdet.

Figur 8-9. Litauens plads med "de røde baner"

Skolgårdarna

På Vesterbro finns sju F-9 skolor, de flesta med skolgårdar som är öppna för allmänheten utanför skoltid. Gemensamt för skolgårdarna på Vesterbro är att de är små, och består av asfalterade ytor, sand och fast lekutrustning som barnen kan klättra och balansera på. Skolbyggnaderna omsluter ofta skolgårdarna och skapar en skyddad miljö.

Resultatet från promenadintervjuerna

Resultatet av analysen av samtliga fyra promenadintervjuer sammanställdes i två delar:

- Det sociala livets villkor och förutsättningar
- Tjejernas perspektiv på platsers betydelse och platsskapande

Det sociala livets villkor och förutsättningar

Viktigt att känna trygghet och trivsel i sin närmiljö

Det finns generellt en väldigt positiv inställning till närmiljön på Vesterbro där både trygghet och trivselsaspekter lyfts fram. Bostadsgårdarna visar sig vara särskilt viktiga miljöer för tjejerna och både kvaliteterna i den fysiska miljön, social gemenskap och en tillåtande atmosfär och inställning till barn och barns lek betonas. Den ena bostadsgården som vi besöker är stor, grön och lummig med kullar och fruktträd. Tjejerna som bor här beskriver den som trygg och välkomnande. *"Det är en rätt vänlig gård, vi känner många i gården, eller jag känner i princip alla... Och man kan snabbt få kompisar. Det är också många från skolan som bor här, så det kan.. bli rätt livat"* (Agnes, åk 4).

"Man kan vara rätt säker på att det finns någon att leka med.. Den är jättestor, med många ställen att leka, ..och sånt. Redan när jag var jätteliten gick jag runt själv och plockade hallon" (Alba, åk 4).

Figur 10. Den stora gården, där tre tjejer i studien bor

Den andra gården, där tjejerna i femman och sexan bor är mindre, men uppskattas även den för att den är grön, och har så mycket ”naturkänsla”. *”Det finns så många träd, och det är inte en helt kal gård, om du förstår vad jag menar, inte en sån jämn och platt” (Ronja, åk 5).*

Samtliga tjejer verkar känna sig väldigt hemma i sina bostadsgårdar och flera uttrycker att de i princip känner alla. Tjejerna i tvåan uttrycker att det är trivsamt med det stora utbudet av caféer och restauranger som finns på Vesterbro, men de uppskattar sina stängda bostadsgårdar för att det är en skön kontrast till trafik och gatuliv utanför. *”Jag känner att när jag går in är det så många bilar utanför,.. o..och när jag kommer in är det.. bara så tyst. Det är så härligt med allt möjligt grönt” (Marie, åk 2).*

Närliggande platser som Enghaveparken och Skydebanens lekplats är också trygga platser som tjejerna har använt ofta under sin uppväxt och skolgång och fortfarande använder i hög grad. Här verkar de känna sig trygga tillsammans med kompisar, både med och utan sällskap av vuxna. Ronja i femman visar sig vara väldigt social och känner många i närområdet, och går in och pratar både med den lokala kioskmedarbetaren, pizzabagaren och bageripersonalen på vår väg genom Vesterbro. Även Johanne i tvåan verkar känna många ute i närområdet. Båda tjejerna uttrycker att de är väldigt trygga på Vesterbro, och en av anledningarna kan vara att de alltid bott här, är vana att färdas i området och att de känner många människor som rör sig ute. *”Det bästa med Vesterbro, ... det är nog att det är så många barn och så många bra lekplatser överallt och det är nästan alltid någon man känner” (Johanne, åk 2).*

Att det finns missbrukare i gatubilden, framkommer under samtliga promenadintervjuer som något som skapar otrygghet. Tjejerna kan peka ut flera platser där de brukar känna sig otrygga, oftast platser som är tillhåll för missbrukare, eller en specifik bar med uteservering där fulla människor ofta uppehåller sig. Det framgår inte om denna grupp berusade människor begränsar tjejerna i hur de rör sig på Vesterbro, eller om det endast skapar en känsla av otrygghet när de passerar.

Stadslivets villkor är att dela miljön med andra

Tjejerna i alla promenadintervjuer framhåller flera gånger att det finns plats till alla på Vesterbro. På Skydebanens lekplats finns det plats för både stora och små tack vare lekplatsens storlek och det varierade utbudet av lekmöjligheter. När tjejerna i tvåan är i skateparken framhåller de att alla som är där är bra på att visa hänsyn. Enghaveparken är en plats där många användargrupper samsas om platsen. Tjejerna i trean berättar att det händer många konstiga saker där. *”Vi kan gå runt och hitta saker i sjön, för att där, i den där sjön, här i Enghaveparken där, ehm... finns de märkligaste saker. Ofta cyklar, och det skulle man ju inte tro att ligger i en sjö, men det gör det ofta. Men då tänker jag.. vad händer det här på natten? ...för nästa morgon ligger det en cykel och en vante och ett par helt nya skor. Så jag tänker.. Vad händer egentligen här om natten? (Carla,*

åk 3).

"Det är också ofta några fulla män här, som boxar ut i luften och säger konstiga ljud. Det är också några hemlösa som ligger och sover på bänkarna borta vid toaletthuset" (Carla, åk 3).

Jag uppmärksammar att tjejerna är vana vid att dela Enghaveparken med många andra. När vi kommer fram till ett träd, som de bestämt sig för att klättra upp i, gör de det till synes helt obekymrade om att det redan sitter en vuxen person ganska nära dem uppe på trädet, och de blir kvar uppe på trädet där de klättrar omkring i ett par minuter.

Det finns tydliga territorier i de olika dungarna och buskagen som finns kring de två trädgårdarna i Enghaveparken, enligt tjejerna. Tjejerna i trean leker ofta i en och samma dunge, som de kallar *Hunnehulen*. Här är det tjejerna som bestämmer och om killarna vill vara med i leken får de bo i det s.k. skjulet (en annan dunge) och vara tjänstefolk. En av tjejerna i trean pekar ut var killarnas dunge är samt de hemlösas dunge, där hon inte får gå in för sin mamma. Tjejerna har också en hög acceptans när det visar sig att *Hunnehulen* använts av andra som lämnat rester efter sig och Ingrid (åk 3) ropar högt och entusiastiskt: *"Carla! Det har skänkts något till gudarna! Det är någon som gett en sovsäck och en massa kläder till gudarna"*. De verkar inte heller reagera när vi passerar hemlösa som ligger och sover på parkbänkar i närheten.

Det finns många platser i en tätbebyggd stadsdel som måste användas av en användargrupp på dagen och en annan på kvällen och natten, vilket inte alltid fungerar väl. Tjejerna i femman och sexan berättar att folk dricker öl, kastar fimpar och kissar på deras skolgård på kvällen och natten. De tycker att det har varit en tråkig syn att möta, men menar att de vant sig och känner till kishörnen där de aldrig skulle sätta sig. *"Det är ju inte så fräscht när man kommer och så trampar man där det ligger ölburkar och cigaretter.., och ibland också sånt där man använder till att sniffa,.. haschgrejs. Det är det ju inte så kul att komma tillbaka till. På första rasten går man kanske runt och tänker nej.. är det någon som kissat där eller någon som hållt en öl där.."* (Ronja, åk 5).

Med ökad rörelsefrihet utvecklas det sociala livet på nya sätt

Rörelsefriheten ser väldigt olika ut bland de fyra grupperna, men ökar med ålder. Tjejerna som fått ökad rörelsefrihet har främst fått det i samband med att de börjat i klubb

Figur 11. Träd att klättra PÅ, i Enghaveparken

i slutet av åk 3. Det ses en tydlig skillnad i vad tjejerna med och utan rörelsefrihet gör när de är ute. De yngsta leker i mycket hög grad, medan de äldre hänger, pratar, promenerar och spelar i hög grad, medan de leker i lägre grad. Det sociala samspelet förändras och tjejerna är tillsammans på nya sätt när fler platser i närmiljön blir tillgängliga.

En sammanställning av rörelsefriheten visar att bland tjejerna i tvåan är det bara en som får gå själv till och från skolan. Hon får även själv gå till ”de Røde baner” som ligger några hundra meter från hennes hem. Rörelsefriheten för de andra två sträcker sig till att de får leka på sin bostadsgård. Alla tre tjejer i trean får gå själva till och från skolan, och leka fritt på deras bostadsgårdar. En av tjejerna får ibland gå till Enghaveparken eller köpa något litet på den närmaste matbutiken.

Tjejerna i fyran har betydligt större rörelsefrihet, och en av dem får i princip röra sig över hela Vesterbro. Det som begränsar henne är hennes förmåga att orientera sig och hitta hem igen. De platser som ligger nära hemmet och som varit trygga platser under uppväxten, såsom gårdsmiljön och lekplatser, verkar vara de första platserna tjejerna fått vara på, på egen hand. Utflyktsmålen från barndomen nämner de att de nu skulle kunna tänka sig att besöka med kompisar.

En av tjejerna brukar få gå ner och köpa bröd på bageriet eller en liter mjölk i matbutiken. Tjejerna säger att de har fått lov att gå längre bort sedan de fick mobiltelefon, eftersom de alltid kan ringa sina föräldrar om det händer något eller om de inte kan hitta hem. De brukar ofta träffas med kompisar på Skydebanens lekplats och ibland gå hem och leka hos kompisarna, eller bjuda med kompisarna till sin bostadsgård. På sommarhalvåret menar de att de nästan alltid är ute. De gillar att det mesta är tillgängligt på Vesterbro, vännerna bor nära och lekplatserna och de öppna platserna ligger i närheten.

Tjejerna i femman och sexan fick lov att röra sig över hela Vesterbro, men en obehaglig händelse kom att begränsa deras rörelsefrihet. När de var ute i närområdet en kväll försökte tre män att locka med sig dem till deras bil. De lyckades slita sig loss och springa från platsen, men minnena sitter kvar. Tjejerna uppger själva att platsen var videoövervakad och händelsen är polisanmäld, men de påminns ofta om det och har blivit mer medvetna om risker och vidtar en större försiktighet när de stöter på nya människor. Föräldrarna har succesivt börjat ge tjejerna rörelsefriheten tillbaka, men de vill ha kontroll över var de går och de ska alltid vara nåbara på mobiltelefonen när de går ut. Tjejerna berättar att de är medvetna om att risken för att utsättas för något sådant är ytterst liten.

De två äldre tjejgrupperna (åk 4 och åk 5-6) har ett större fokus på de sociala

aspekterna, och återkommer flera gånger till vikten av att vara tillsammans med kompisar. För tjejerna i åk 4 som nyligen fått rörelsefrihet verkar sociala aspekter särskilt viktiga, och mycket handlar om att hitta avskilda platser där man kan sitta och prata under raster samt att mötas med vänner ute på fritiden. De nämner att de ofta går runt och pratar, sitter i solen och pratar, ordnar picknick, köper glass, eller bakar något som de äter ute tillsammans med sina kompisar. En av tjejerna brukar också äta middag tillsammans med sin familj och grannar ute på bostadsgården. När tjejerna i åk 4, 5 och 6 beskriver att de gillar att gå runt och prata är det bara med tjejkompisar. Killarna verkar främst ingå som sällskap när det handlar om olika regellekar under skoltid. Tjejen i sexan brukar också stämma träff med en annan hundägare när hon rastar sin hund i Enghaveparken.

Tjejernas perspektiv på platsers betydelse och platsskapande

På skolgårdarna ses en begränsad rörelseglädje

Resultaten från samtliga promenadintervjuer visar att skolgårdarna är små i förhållande till antalet barn och barnens berättelser vittnar om att skolgårdarna är tråkiga samt att den fysiska aktivitetsnivån är låg. När tjejerna är ute på rast verkar de primärt använda en avgränsad yta och leker ofta olika typer av bollekar tillsammans med hela klassen eller andra regellekar, som att hoppa hage och utmana varandra. Tjejerna i trean leker ofta något de kallar *krokodil* och leken föregår på ett formelement med grön gummimatta. Det är en lek som engagerar många och det handlar om att en är krokodil och ska försöka slita ner dem som sitter uppe på formelementet.

Figur 12. Krokodilleken

Skolgårdens begränsade yta visar också på att det finns risker med att uppehålla sig där (t ex. risk för att få bollar i huvudet), samt på en avsaknad av variation och lösa saker att leka med i miljön. På flera skolor har man infört förbud mot att använda hårda bollar, såsom läderbollar och basketbollar för att minska skador. Endast en av de fyra skolgårdarna har en gunga, vilken tjejerna som går där gillar att använda. *"Vi brukar gå runt och prata, kanske sätta oss på taket, uppe på lekhuset, eller så sitter vi uppe i tornet där, eller bara gungar, det gjorde vi mycket tidigare, men den är också väldigt ofta upptagen, för det är väldigt kul att gunga"* (Agnes, åk 4).

Hur skolgården används beror mycket på årstid och väder. På vintern leker de lekar som kräver lite ansträngning, eller leker knappt alls. *"Jag sover mest om vintern, eller jag försöker att sova mer när det är vinter. Alltså..., vi ligger ner och stänger ögonen"* (Smilla, åk 3). Tjejerna i fyran berättar att de ofta söker skydd mot regn och blåst i lekhus eller under tak i klätterställningar under vinterhalvåret. På sommaren söker de sig ofta till en solig trappa där de sitter och pratar, eller går runt och pratar. De framhåller att även om skolgården är ny, har de ganska snabbt tröttnat på det som finns att göra där. Ingen av de tillfrågade tjejerna har någon favoritplats på sina skolgårdar.

Samtliga skolgårdar saknar gräs, men under flera promenadintervjuer nämns gräsmattor, och dess betydelse för spontanidrott, som fotboll, gymnastik, vattenkrig och lekar där man jagar varandra. Begränsat utrymme, låg variation i miljön och årstider verkar påverka deras generella inställning till skolgårdsmiljön.

Under pandemin började skolan där tjejerna i femman och sexan går att använda flera närliggande utomhusmiljöer under raster för att minska smittspridning. Enghaveparken som ligger på andra sidan gatan från skolbyggnaden har skolan valt att fortsätta att använda under raster efter att restriktionerna togs bort. Tjejerna verkar uppskatta den utvidgningen och berättar att de ofta promenerar runt vattenspegeln och runt de två trädgårdarna när de har rast, men också på fritiden.

Betydelsefulla element och interaktion med miljön

Under promenadintervjuerna interagerar tjejer från alla årskurser med element som de kan svinga sig fram i, hänga upp och ner i, öva gymnastik eller utmana varandra i. Typiskt är det metallstänger som finns både på skolgårdar och på andra öppna platser runt om på Vesterbro. Dessa fungerar som s.k. miljöerbjudanden för tjejerna och går som en röd tråd genom de fyra promenadintervjuerna. *"Vi är egentligen väldigt aktiva, och gillar att springa omkring på bostadsgården och leka och gå över till skolan, och leka på lekplatserna, .. och gå hit bort och svinga på stängerna..."* (Ronja, åk 5).

Figur 13. Metallstänger i närmiljön

När tjejerna leker på större lekplatser, som Skydebanens lekplats nämner de variationen av lekmöjligheter som något positivt, samt att platsen är uppdelad i många olika lekrområden. *"Man kan göra många saker, man kan spela många saker, och så är det så*

nära där Alba och jag bor” (Agnes, åk 4).

”Det är ett jättebra ställe där man kan göra allt möjligt, sitta lugnt och stilla och prata eller ha picknick på gräset, eller så kan man också gunga och allt sånt. Några av våra kompisar bor precis där borta” (Alba, åk 4).

På Skydebanens lekplats gillar de (åk 2 och 4) att klättra, gunga, åka linbana och cykla och åka rullskridskor nerför utmanande asfaltkullar, samt tjejerna i tvåan gillar att leka roll- och fantasilekar i naturhörnet. *”Det är ganska mycket som att du är ute i den vilda naturen här!” (Frida, åk 2).*

Tjejerna använder också lekutrustningen på nya kreativa sätt och utmanar gärna varandra när de kommer till lekplatsen och leker i nya konstellationer. När vi passerar andra öppna platser verkar de ha en dragning till att generellt interagera med lekutrustning som vi passerar längs gatan, men med få andra element.

En av bostadsgårdarna, där tre av tjejerna bor beskrivs som barnvänlig främst för att det bor så många kompisar där. De uppskattar speciellt möjligheterna att leka med vatten i gården. *”Det finns riktigt många saker på sommaren. Man kan också leka vattenkrig. Det är jättekul. Och man kan också fylla dem snabbt för det finns en sån.. vattensak som man kan fylla med där borta” (Alba, åk 4).*

Det finns också många lummiga områden med gömställen och kullar som utgör viktiga miljöerbjudanden i lekar där de är många. ”Hemmamiljön” verkar upplevas mer tillåtande än den offentliga miljön, och tjejerna i tvåan leker en raplek på gungorna, som de menar att de inte skulle leka om de var på en offentlig lekplats som Skydebanen. Marie i tvåan berättar att hon brukade klättra i träd i bostadsgården, men att den nedersta grenen nyligen sågats av, så hon inte längre kan komma upp, något hon tycker känns tråkigt. Johanne i tvåan berättar om ett stort och betydelsefullt plommonträd i hennes gård: *” Min gård är väldigt liten, men det allra bästa är vårt plommonträd. Det är, ja i alla fall fem barn som tycker det. För det är ett sånt klätterträd som det kommer sjukt goda plommon på sommaren. Det har vi haft jättelänge. Det är bara sådär helt tryggt .. och det kan man bara vara i, och hänga i” (Johanne, åk 2).*

Vid alla fyra promenadintervjuer lyfts tillgången på bärbuskar och fruktträd i bostadsgårdarna fram som betydelsefulla element. I den stora gården finns ett femtontal olika fruktträd och bärbuskar, men i alla bostadsgårdar finns tillgång att plocka frukt och bär. *”Det är hallonbuskar, det är körsbärsträd, det är äppelträd, fikonsträd, jordgubbar, så många...FÖR många bär!.., svarta vinbär, röda vinbär..”(Agnes, åk 4).*

I den stora gården berättar en av tjejerna hur de jobbat med problemlösning för att

kunna plocka körsbären som sitter högt upp innan de ramlar ner. De nämner också vilda björnbär och plommon som positiva saker med att besöka Amager Fælled (ett större naturområde inom cykelavstånd). Att kunna plocka bär och frukter i sin egen bostadsgård skapar härliga smakupplevelser hos tjejerna. Den fysiska kontakten med naturmaterial som gräs under fötterna och sand mellan fingrarna beskrivs också som viktig.

På besök i den stora bostadsgården uppmärksammar en av tjejerna en nyckelpiga som kryper på hennes arm. Hon har också uppmärksammat att samma fågel sitter i samma träd och sjunger för henne varje morgon när hon går till skolan. I hennes bostadsgård finns också gårdskaniner, som hon verkligen gillar att ta ut och vara tillsammans med.

Bland de två yngsta tjejgrupperna finns ett stort och uttalat djurintresse och Enghaveparken är en plats där många hundar passerar. Tjejerna i åk 3 leker ofta i en dunge/koja de kallar *Hunnehulen*, och brukar förutom att spana efter och upptäcka hundar, även springa fram och fråga om de får klappa hundarna. På väg hem från skolan passerar de alltid genom parken för att se om det är några söta hundar där. Tjejerna i tvåan uppskattar även den gång då de var på Sydhavnstippen med skolan där det fanns fritt strövande får och alpäckor att klappa.

Naturliga element skapar fantasi och minnesvärda lekar

Det är tydligt att tjejerna uppskattar naturen och att även leken uppstår och utvecklas genom fantasin på ett annat sätt i naturliga miljöer än på de programmerade lekplatserna. Tjejerna i trean visar ett träd som finns på deras gamla skolgård som haft betydelse för dem. *"Det här är Herr Skrodt. När jag var liten och var ledsen gick jag hit för att krama honom"* (Carla, åk 3). Trädet heter "Herr Skrodt" (Herr Sned på svenska), på grund av sin tydliga lutning och tjejerna har länge försökt att knuffa det rakt igen. De visar stor omsorg om Herr Skrodt och berättar hur de associerat de andra träden på skolgården till att vara en del av hans trädfamilj. På vintern tog de bort mossa från honom, och spolade honom ren när någon ritat på honom med gatkritor, och på sommaren smordes han in i lera (föreställande solcreme). De samlade barkbitar som ramlade av honom och satte dem i ett litet hål i trädet och låtsades att det var hans barn. Tjejerna visar mig också var de byggt hotell till myror, nyckelpigor och harkrankar av pinnar och blad när de var yngre.

När tjejerna leker i den tidigare nämnda *Hunnehulen* skapar de olika grenarna i det låga trädet olika rum där de hänger och spanar på hundar. Olika små grenar fungerar som upphängning för kläder och väskor i den så kallade hallen. Platsen förändras mellan gångerna som tjejerna kommer dit. När vi var där hade någon lämnat en jacka och en sovsäck på en gren i dungen, samt en spritflaska och ett kycklingben i ett annat "rum". Dessa ting blev till nya associationer i leken. Fantasileken uppstår i kontakten med de

naturliga miljöerna och löst material, som exemplet med Herr Skrodt, Hunnehulen och myrhotellet.

Vattnelementet återkommer under flera promenadintervjuer, och plaskdammar och fontäner i området återkallar fina minnen från när tjejerna var yngre. Vattnelementet kan också skapa en föränderlig miljö, som på Litauens plats där en av tjejerna i tvåan visar ett område med runda stenar i ett område som är avsett för att samla upp regnvatten. Här kan hon berätta om många olika lekar och utmaningar som uppstått.

"Vi lekte en sådan lek där vi skulle ta oss över utan att bli blöta, och om vi blev blöta så dog vi liksom... Vi stod inne i mitten och så skulle vi ut ..och hämta en sten, som vi sen skulle frakta till den andra sidan. När vi lekte

råkade vi trampa ner i ett stort hål med vatten, så vi.. fick blöta strumpor, hahah!.. så det blev liksom leken. Det var jättekul!"
(Johanne, åk 2).

Figur 14. Hunnehulen i Enghaveparken

I den stora bostadsgården som vi besökte uppskattar tjejerna storleken, grönskan och lugnet. Där finns buskar att gömma sig i, gröna ängskullar och bra klätterträd, och förutsättningar för att leka många.

Tjejerna i åk 4 berättar att de gillar att leka inte röra mark, som det fanns goda förutsättningar för på en tidigare skolgård där markmaterialen var mer varierade och höjdskillnaderna mer tydliga.

Möjligheter till egna platser & platsskapande i olika miljöer

Från våra promenader finns det ett fåtal exempel på platser som tjejerna berättar att de gjort till sina egna. Ett exempel är den s.k. *hunnehulen* (=honkojan, som är en plats endast för tjejer), en dunge i Enghaveparken där tjejerna i trean utifrån fantasin har skapat sitt hem med olika rum och funktioner. Hit återkommer de ofta och leker vidare på samma lek, som innefattar ett gemensamt intresse – att spana på hundar! Det andra exemplet kommer från tjejerna i tvåan, som skapat en egen mer tillfällig plats – ett hus med olika rum som de byggt av löst material, som tegelstenar, stenar, glas, keramik och pinnar som de hittat på stranden vid en gammal soptipp (vid en skolutflykt de gjorde).

Både tjejerna i tvåan och fyran har lekhus på sina skolgårdar som de ofta brukar klättra upp på för att sitta och prata lite enskilt. När vi pratar om vilka platser de använder när de behöver ro eller vara lite för sig själva, nämner tjejerna i tvåan att man kan gå in i hörnet bakom en parkerad bil. Skolgårdarna har generellt en öppen utformning med avsaknad av skrymslen och vrår och där verkar de inte kunna finna rofyllda platser. När jag frågar om det finns några hemliga ställen på skolgården svarar de: *"Det kan det inte riktigt finnas, för om man hittar ett hemligt ställe, och tänker Yes!, så blir man upptäckt, för det finns så många små barn och de känner ju nästan till allt, och det finns inga stängda platser. Det är väldigt öppet, så det är lite svårt"* (Agnes, åk 4).

Figur 15. Lekhus på skolgården

"Det är till exempel inte så mycket stängt..., eller avskilt, det skulle kunna vara riktigt nice om det kom någonting..., några träd, buskar eller så man kunde bygga riktiga kojor, eller plantera någonting" (Agnes, åk 4).

När tjejerna i fyran är på sin bostadsgård brukar de klättra upp på en vägg som står kvar från ett gammalt gårdshus. Det är en egen plats för dem, som varken är avsedd eller får klättras på, men de verkar uppskatta utmaningen och det sociala med att sitta där uppe och prata.

Tjejerna i tvåan har visat sina sympatier med Ukraina genom att måla Ukrainska färger och flaggor på en stenmur på skolan. Ett annat exempel där miljön förändras tillfälligt är när en av tjejerna i trean berättar hur hon och hennes vänner interagerat med ett större vattenområde med stenar, där de flyttat stenar, fantiserat och byggt nya former.

Figur 16. Manipulation

På bostadsgården brukar tjejerna i femman och sexan leka fantasileken Bagedysten (dansk motsvarighet till "Hela Sverige bakar"). De leker i och kring sandlådan, gör kakformer av sand och pyntar med gräs, blad och blommor. Det finns ett bytesrum, i vilket man kan lämna sådant man inte längre använder och ta något man behöver. Utbudet i bytesrummet är föränderligt och fungerar som en kreativ utgångspunkt för lek för tjejerna när de skapar nytt av något gammalt.

Tjejerna i femman och sexan delar samma bostadsgård och brukar ta ut en Airtrack och öva gymnastik och agera tränare till yngre tjejer på gården. De brukar också hänga upp gymnastikredskap i en träkonstruktion i Enghaveparken som ligger intill där de bor, och övar också gymnastik där.

Figur 17. Bytesrummet

Resultatet från Egna visioner om en drömplats på Vesterbro

Miljöerbjudanden i naturen

Ett genomgående tema från visionerna är naturens roll. Sju av tio tjejer uttrycker att de vill ha natur, och framförallt mer vild natur runt omkring sig – de nämner träd, buskar, blommor, sand och vatten. I ytterligare två visioner finns gräsmattor som är en viktig förutsättning för fri och spontan lek, respektive specifikt för vattenlek. *"Jag tänker att det bara skulle kunna ligga på en liten plätt, bara på en gräsplätt, för det ska ju bara vara lite plats till att skjuta med vatten och springa undan och gömma sig och så.."* ....*"Jag tror liksom att det skulle kunna vara kul, för när man leker vattenkrig blir man både lite rädd, men man tycker det är kul samtidigt (Frida, åk 2).*

De huvudsakliga miljöerbjudanden som kan urskiljas består av möjligheter i en naturmiljö. Tre tjejer beskriver att de önskar bättre möjligheter att klättra i träd. Tre andra tjejer drömmer om en plats där de kan hänga en gunga på en gren i ett träd. Två uttrycker att de gärna vill bygga kojor och två andra vill leka kurragömma i buskar.

Djurkontakt

Den enda tjejen som inte specifikt uttrycker att naturen är en del av hennes vision, har istället ett stort djurfokus. Sju tjejer drömmer om att djur ska vara en del av visionen. De vill ha möjligheten att träffa, klappa och kela med djur (hästar, hundar, kaniner) i sin vardagsmiljö. *"Jag har ritat ett öppet hus där man kan komma in och så finns det några djur som barn kan komma in och klappa, eller sådär kolla på, och så ska det vara tre djurskötare som tar hand om dem"* *"Det ska finnas kaniner, get, marsvin, och undulat" (Johanne, åk 2).*

Egna avskilda platser

Tre tjejer beskriver oberoende av varandra att de drömmer om platser där man kan dra sig tillbaka, platser som är lite mer lugna, privata eller hemliga. Vid två tillfällen handlar det om att hitta en egen plats att hantera känslor på. I det tredje fallet handlar det utifrån vad hon uttrycker, om en plats som hon själv känner ägandeskap över. *"Jag tänker mig ett hemligt ställe, kanske för mig och mina kompisar, kanske något portalliknande, som mina föräldrar inte känner till, men när jag har varit där ett tag skulle jag visa dem det. Så jag skulle hålla det lite hemligt,.. Jag tror att det är i min gård, sååå skulle man kunna gå dit om man är sur på sina föräldrar, och så skulle solen alltid skina!" (Alba, åk 4).*

"Det är ett träd med en gunga där man kan sitta och ha det mysigt, gunga och njuta av

naturen. Och så är det ett hål i trädet där det är en uggla, en nalle.. om man blir ledsen när man är där. Man får låna den, men man ska sätta tillbaka den sen. Det är en plats med glas över, en kupol ". (Ingrid, åk 3)

"Jag kommer dit alltid när jag har tid, bara sådär när jag har lust, och om jag är lite trött på oväsen och sånt, och när man behöver ta det lugnt. Det ska också finnas kuddar – jag älskar kuddar, som man kan lägga på gräset och sola sig" (Ingrid, åk 3).

Sociala platser

De två äldsta tjejerna önskar bättre förutsättningar för social samvaro i närområdet. De vill kunna ha middagar i Enghaveparken som de använder nästan dagligen, och föreslår att det ska finnas grillar, bord och bänkar och möjligheter att ta det lugnt i en hängmatta i parken. Nästan alla tjejer uppger att de vill besöka sina drömplatser med familjen, och några vill både ha vänner och familj med.

Året-runt-platser

Ett flertal tjejer är uppmärksamma på hur lite de använder utomhusmiljön på vinterhalvåret och tre tjejer drömmer om fler platser som kan användas året runt med naturelement som återskapar och förlänger känslan av sommar. För tjejerna verkar det viktigt att det finns platser som kan främja det sociala umgänget året runt. Bra väder och positiv stämning är genomgående i beskrivningarna av drömplatser.

Resultatdiskussion

Min utgångspunkt när jag planerade studien var att det finns för lite kunskap om tjejers användning, upplevelser och syn på platser i deras vardag. Trots min kännedom om stadsdelen hade jag svårt att ha några tydliga förväntningar, hypoteser eller antaganden om vad studien skulle visa. Att de programmerade platserna och bostadsgårdarna skulle visa sig ha en stor betydelse, var det som tydligast gick i linje med mina egna förväntningar. Tjejernas fundamentala behov av natur, lugn och egna platser stämde delvis med mina förväntningar, medan hur platsskapande uppstår i kontakt med de få naturelement som finns och det stora intresset och behovet av djurkontakt var överraskande.

Deras egna drömplatser speglar delvis ett utfall jag förväntade – att det skulle finnas behov av andra typer av miljöer där tjejerna får möjligheten att forma platsen efter sociala behov. De verkar ha en inneboende positiv inställning till de miljöer de använder i sin vardag, men jag imponeras av att de samtidigt har en förmåga att lyfta behovet av andra typer av platser när de får möjligheten att drömma. Resultaten från studien har huvudsakligen kunnat bidra till att identifiera olika behov som unga tjejer som växer upp i en stadsmiljö kan ha. Genom att inte bara kartlägga en användning av ett område, utan också lyfta tjejernas perspektiv och behov, som inte blir tillfredsställda tycker jag att studier som denna tar ett större helhetsgrepp om tjejers upplevelser av närmiljön.

I detta avsnitt diskuteras vidare hur resultatet från denna studie kan vara ett bidrag till utvecklingen lokalt på Vesterbro, samt hur städer mer generellt kan utvecklas för att möta unga tjejers behov.

Utveckla trygga, närliggande, socialt värdefulla platser

Närmiljön på Vesterbro karaktäriseras av en hög grad av programmering, funktionsuppdelning samt brist på tillgänglig friyta, vilket verkar ha gjort lekplatser och parker till särskilt betydelsefulla platser för tjejerna i studien. Närhetsprincipen är central och resultatet visar att tjejerna primärt använder den utomhusmiljö som ligger närmast hem och skola. Flera skolor ligger i anslutning till parker eller öppna platser, och eftersom skolornas egna skolgårdar är små, tycks det fungera som en tillgång för eleverna att få mer plats på rasterna när dessa används. Närheten till dessa platser och den direkta kunskapen de fått genom att ha använt dem under lång tid tillsammans med kompisar, menar jag att har skapat en anknytning till platsen, vilket får stöd i studien av Christensson, (2003).

Närheten är påtalat viktig, men också kvaliteter som gör platserna särskilt omtyckta, exempelvis att det finns en variation av saker att göra, tilltagen storlek, naturelement

och en social gemenskap. I den närliggande parken respektive lekplatsen upplever man att tjejerna känner sig hemma, vilket kan ha gjort att dessa två platser även fungerar som mötesplatser när tjejerna fått ökad rörelsefrihet. När stadsmiljöer utvecklas bör därför närhet, trygghet och sociala värden lyftas, oavsett om det är fråga om en lekplats, park eller annan utomhusmiljö i närområdet.

Skapa jämlika uppväxtvillkor genom gröna bostadsgårdar

I denna studie visar sig bostadsgårdarna särskilt värdefulla och fungerar som en trygg och social miljö, där tjejerna i alla åldrar har etablerade vänskaper och relationer, de leker, utforskar och känner sig inkluderade. Eftersom de yngsta grupperna (åk 2 och 3) inte får utforska närmiljön självständigt blir bostadsgårdarna deras särskilt viktiga arena (Kristensson, 2016). I den stora bostadsgården känns miljön mycket tillåtande, och barnen verkar uppleva att de har många möjligheter att använda miljön på de sätt som de själva önskar. Studien visar att det finns en stark gemenskap på bostadsgårdarna, något som jag tror är avgörande för att många tjejer i studien spenderar mycket tid utomhus.

De satsningar som gjorts för att utveckla de gröna gårdsmiljöerna de senaste decennierna är av stor betydelse och kompenserar i hög grad för den brist på grönyta som finns i det offentliga rummet. De rumsliga kvaliteter som ses i några av de gröna gårdsmiljöerna, såsom storlek, topografi och variation, som lyfts som viktiga av Mårtensson (2013), samt öppna platser och mer vilda och lummiga områden kan jämföras med många välutvecklade parker. Storleken och de övriga kvaliteterna på den största bostadsgården gör en rumslig uppdelning möjlig, vilket poängteras av Norén-Björn (2016), som en förutsättning för att kunna leka ostört utan att övervakas av vuxna, vilket är särskilt viktigt för tjejerna i åk 2, med låg rörelsefrihet.

Även om de två gårdar vi besökte i den här studien, har höga gröna kvaliteter, leder min vetskap om att alla barn på Vesterbro inte är lika privilegierade till oro för att det kan skapa en orättvisa och olika uppväxtvillkor. För att utveckla mer jämlika förhållanden för barn som växer upp i en stadsmiljö som Vesterbro, skulle jag önska att kommunen skulle tillsätta ytterligare medel för att förbättra de redan befintliga bostadsgårdarna, vilket skulle vara en tillgång för alla barn, oavsett grad av rörelsefrihet, men även för alla andra vuxna som bor där.

I den offentliga miljön på Vesterbro finns få, men utvecklade och välskötta gröna miljöer, men möjligheterna att etablera fler gröna områden är få, då det saknas yta och därför inte kan prioriteras särskilt högt. Eftersom Vesterbro är den stadsdel i Köpenhamn med minst antal kvadratmeter gröna ytor per innevånare (Københavns kommune, 2017), borde det dock vara rimligt att förvänta att en etablering av gröna

miljöer borde ha en ännu högre prioritering.

Öka barns rörelsefrihet – skapa miljöer som föräldrar upplever trygga

För barn som inte har en egen bostadsgård eller bor i direkt anslutning till bra gröna lekområden kan närheten och möjligheten att tryggt färdas från hem och skola till andra lekmiljöer vara särskilt viktig. Barn som inte har rörelsefrihet ledsagas idag av vuxna mellan platser, eller förblir inomhus där det finns en risk för att en mer stillasittande livsstil utvecklas redan i unga år (som ses i Folkhälsomyndighetens undersökning, 2020). Min studie visar att tjejerna är beroende av sina föräldrar för att kunna röra sig i närmiljön på fritiden, helt upp till 10-årsåldern, vilket överensstämmer med tidigare studier (Gummesson & Björklid, 2013). Hur mycket det enskilda barnet får uppleva utomhus på fritiden beror därför mycket på föräldrarna, vilket också kan innebära en orättvisa och enligt Chawla (2015) kan brist på utevistelse påverka barnets mentala och fysiska utveckling, samt utvecklandet av goda hälsovanor (Folkhälsomyndigheten, 2018).

Tjejers möjligheter att röra sig fritt i närområdet behöver främjas, eftersom rörelsefriheten gör att de kan tillägna sig kunskap och uppleva möjligheterna, i en yttre miljö, något som också ger dem självförtroende, trygghet och kontroll (Heurlin-Norinder, 2005). Eftersom det finns en stark koppling mellan föräldrars upplevda trygghet och barns rörelsefrihet, är det viktigt att det skapas utomhusmiljöer och framförallt trafiksystem som föräldrar upplever trygga för att barns rörelsefrihet ska kunna öka (Heurlin-Norinder 2005). Vesterbro, liksom övriga Köpenhamn har en infrastruktur som allt mer premierar cyklisterna framför bilar. Det finns två mer trafikerade gator i stadsdelen, men en stor del av gatorna är enkelriktade och hastigheten är relativt låg. Ur trafiksäkerhetssynpunkt tänker jag att fler övergångsställen hade kunnat utrustas med trafikljus.

Vesterbros angränsning till centralstationen har medfört synliga problem såsom missbruk och hemlöshet, och problemen är större ju närmare stationen man rör sig. I de områden som vi rör oss i studien är problemen mindre, men det är de platser där berusade människor uppehåller sig som tjejerna själva uppger att de inte gillar. Tjejerna i åk 4, 5 och 6 har en hög rörelsefrihet och jag kan inte utesluta att det är en otrygghet som påverkar eller begränsar dem när de färdas i närmiljön.

Identifiera hälsofrämjande miljöer

Trots att det finns en generell tillfredsställelse med de miljöer som tjejerna använder på Vesterbro visar studien att flera tjejer som komplement till de programmerade lekplatserna och parkerna, har ett behov av platser som är lite mer lugna, privata, respektive hemliga. Tyvärr dominerar socialt utsatta grupper, eller gäng med äldre killar flera av de områden som hade kunnat vara tjejernas mindre strukturerade och mindre institutionaliserade platser, som också är en typ av platser som är viktiga för barn, enligt Christensen och Mikkelsen, (2013).

På grund av den kamp som råder om utrymmet i stadsmiljön ser jag det nödvändigt att lek miljöer (ofta lekplatser) förblir örönmärkt för barn, detta för att barnen överhuvudtaget ska ha tillgång till några platser som känns trygga och inte används av andra grupper. Men hur ska vi säkerställa att det också finns lugna, privata och hemliga platser, som flera tjejer karakteriserar som drömplatser, och hur ska de utformas för att inte tas över av missbrukare, hemlösa eller gäng med äldre killar? Eftersom det finns en brist på utrymme i den offentliga miljön, tror jag att dessa behov bäst kan tillfredsställas i bostadsgårdar som tar utgångspunkt i kvaliteter som storlek, kuperad terräng, träd och buskar (Mårtensson, 2013). De gröna miljöerna är särskilt önskade av tjejerna i studien, vilket skulle kunna förklaras genom att barn har fått sämre möjligheter att uppleva naturens element när städer förtätas och de gröna miljöerna minskar (Louv, 2008). Behovet av en variation av miljöerbjudanden som betonas av Kyttä (2004), ses också i denna studie, och det är framförallt miljöerbjudanden i en naturmiljö som önskas, vilket skulle kunna ge goda förutsättningar för de helt fundamentala lekar som nämns av tjejerna; att klättra i träd, gunga i ett träd, bygga kojor och leka kurragömma i buskar.

Att kunna skapa egna meningsfulla platser, (som Rasmussen, 2004, benämner *barns platser*), skulle också, relaterat till min studie kunna handla om platser där olika känslor kan hanteras. Baserat på Folkhälsomyndighetens undersökning (2018) som visar att tjejer har ökade psykiska och somatiska besvär i starten av tonåren, uppkommer en oro för de konsekvenser det kan få om unga tjejer inte kan hitta gröna kravlösa platser för återhämtning i sin närmiljö. Den gröna miljön har särskild potential att främja den mentala hälsan, enligt Kaplan (2001), vilket bör tas i beaktning innan städer förtätas och gröna miljöer byggs bort.

Denna studie visar att det enskilt viktigaste för barns sociala liv utomhus är gemenskapen med kompisar, vilket även studien av Heurlin-Norinder (2005) visar. Utifrån tjejernas egna berättelser framkommer det sociala i att leka, sitta och prata, promenera runt, hitta egna ställen och att äta något tillsammans. För att utforska sin kollektiva identitet behöver barn och unga tillgång till platser som är rumsligt avskilda och mindre strukturerade, där deras agerande enligt Christensen och Mikkelsen (2013)

inte begränsas av institutionella regler och sociala normer. Tjejerna utvisar ett behov av att utforska sin kollektiva identitet, men deras medvetenhet om de sociala normer och regler som råder på olika offentliga platser verkar begränsa deras agerande. Resultatet från min studie visar till exempel att tjejerna har lättare att utforska sin kollektiva identitet på sin bostadsgård eller i en park än på en offentlig lekplats. Jag ser därför ett behov av fler tillåtande miljöer där unga tjejers behov av olika typer av socialt samspel kan äga rum utan att styras eller störs av andra. I städer där många familjer bor trångt tycker jag också att det är viktigt att lyssna till tjejernas önskan om fler sociala mötesplatser inomhus under vintern. Om det finns attraktiva miljöer i närområdet som barn tillåts att besöka självständigt kan också aktiv transport till och från platsen förbättra den fysiska hälsan och öka utevistelsen.

Prioritera rumsliga förutsättningar för platsskapande

Platsskapande som framförallt inkluderar naturelement och löst material verkar särskilt betydelsefulla för tjejerna i denna studie och Kylin, (2003) & Jansson m.fl., (2016) menar att gröna miljöer ger särskilt bra förutsättningar för platskapande. För att göra en plats till sin egen tror jag att det underlättar om det finns en särskild rumslighet (som exemplet med Hunnehulen), där avgränsningen i form av en dunge gav tjejerna i åk 3 förutsättningar för att skapa en egen plats. I studien framkommer också flera aspekter av ägandeskap som bygger på att det finns en social konstellation och en territoriell avgränsning för den egna platsen, vilket också ses i tidigare studier (Kärholm, 2004).

Det kan vara en utmaning för vuxna att förstå barns perspektiv och vad som kan vara en rumslig förutsättning för barns skapande av egna platser. Därför anser jag att det är viktigt att involvera användarna även i vidare studier som tar utgångspunkt i detta resultat. I en stadsmiljö som Vesterbro där naturmiljöer nästan helt saknas kan barnen också ha svårt att forma eller inta en egen plats utifrån de behov de egentligen har, vilket jag tycker behöver lyftas i planeringsprocesser. Utöver gröna platser med tydlig rumslighet, hade andra funktionslösa eller övergivna platser (om de funnits) också kunnat skapa förutsättningar för unga tjejers skapande av egna platser.

Studien visar att de miljöer som tjejerna använder mest ligger närmast till hands att ta i anspråk. De äldsta föreslår exempelvis att ta ut gymnastikredskap och airtrack som de vanligtvis använder i sin bostadsgård, till närliggande parken, vilket tyder på att de känner sig hemma där och vill ta parken i anspråk på nya sätt. Att tjejerna vågar trotsa eventuella sociala normer för hur parken får användas tror jag att måste ha sin grund i deras anknytning till platsen och den trygghet den har gett dem. Vikten av närliggande, gröna miljöer som upplevs trygga och tillåtande tycker jag inte kan betonas nog.

Slutsats

Fallstudien bekräftar de utmaningar som i olika grad finns i tätbebyggda städer – en växande ojämlikhet mellan stadens resursstarka och utsatta medborgare, samt en kamp om utrymmet i det offentliga rummet. Dessa perspektiv kan delvis sätta ljus på hur barn begränsas i sin användning av närmiljön – det begränsade utrymmet och gatans faror gör att specifika platser skapas och öronmärks för barn och deras föräldrar. Dessa platser, ofta lekplatser eller parker, används även av barn i 10-12-årsåldern som fått en ökad rörelsefrihet, och det är framförallt närheten och anknytningen till platsen som avgör vilka platser som används. De stängda bostadsgårdarna, semi-privata platser, där det finns en social gemenskap, många kompisar och en tillåtande atmosfär för barn att leka i, verkar ha en särskild betydelse. Det sociala livet förändras när tjejer får ökad rörelsefrihet runt 10-årsåldern och de verkar ägna sig mer åt att hitta egna platser, sitta och prata och promenera runt med kompisar, till skillnad från de yngre som främst ägnar sig åt sociala lekar med kompisar på platser som är särskilt planerade för dem.

För att stadsmiljön ska kunna användas i högre grad av barn krävs det att det skapas fler och varierade, trygga, attraktiva miljöer med en variation av miljöerbjudanden som barn tillåts röra sig mellan på ett tryggt och självständigt sätt. Det finns en påtalad brist på framförallt lugna, privata eller hemliga naturmiljöer i staden, där tjejer både kan leka med kompisar, känna ägandeskap, finna ro och hantera känslor.

Om den urbana miljön ska kunna vara en resurs och tillgång för tjejers hälsa och utveckling är det viktigt att tjejers perspektiv på vad som karaktäriserar en bra miljö lokalt, tas till vara. Planeringsprocesser som enbart vilar på generell kunskap om barns behov utomhus riskerar att förbise de specifika platser som har mest betydelse för tjejerna och de specifika behov som behöver uppfyllas i miljön (som i detta fall).

Vidare forskning

Jag ser ett behov av vidare studier av urbana miljöers koppling till unga tjejers hälsa. Det saknas inte resultat som visar att tjejers fysiska och psykiska hälsa försämras i början av tonåren, men det saknas en tydlig koppling till hur den utomhusmiljö som finns där tjejerna bor och lever sina liv, påverkar deras hälsa både i ett kortare och längre perspektiv.

Det behövs även mer forskning som undersöker hur tjejer, jämfört med killar använder och vill använda utomhusmiljön. Hur kan man säkerställa att killar och tjejer använder gemensamma utomhusmiljöer på lika villkor, och att både killars och tjejers behov och intressen tas på allvar när deras platser utformas?

Referenser

- Boverket (2020) *Barnkonventionen i fysisk planering och stadsutveckling – Kartläggning och analys*. RAPPORT 2020:24
- Braun, V. & Clarke, V. (2006) *Using thematic analysis in psychology*. *Qualitative Research in Psychology*, 2(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Cele, S., & van der Burgt, D. (2015) *Participation, consultation, confusion: Professionals' understandings of children's participation in physical planning*. *Children's Geographies*, 13(1), 14–29. <https://doi.org/10.1080/14733285.2013.827873>
- Cele, S (2005) *On Foot in the City of Children*.
Nordisk arkitekturforskning, ISSN 1102-5824, nr 1, s. 85-98
- Chatterjee, S. (2005) *Children's Friendship with Place: A Conceptual Inquiry*. *Children, Youth and Environments*. Vol 15 (1), ss. 1-26.
- Christensen, P., & Mikkelsen, M. R. (2013). *'There is Nothing Here for Us..!'* *How Girls Create Meaningful Places of Their Own Through Movement*. *Children & Society*, 27(3), 197–207. <https://doi.org/10.1111/j.1099-0860.2011.00413.x>
- Heurlin-Norinder, M. (2005) *Platser för lek, upplevelser och möten - om barns rörelsefrihet i fyra bostadsområden*. Diss. Lärarhögskolan i Stockholm. Stockholm: HLS Förlag
- Hägerhäll, C & Nielsen, A. (2012) *Impact of space requirements on outdoor play areas in public kindergartens*. ISSN: 1893–5281. Published by SINTEF Academic Press, Oslo, Norway
- Folkhälsomyndigheten (2021) *Skolbarn som är fysiskt aktiva rapporterar bättre psykisk hälsa*. Hämtad: 2023-01-07 <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/s/skolbarn-som-ar-fysiskt-aktiva-rapporterar-battre-psykisk-halsa/>
- Folkhälsomyndigheten (2018) *Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017/18*. Grundrapport. Hämtad 2022-11-18. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/s/skolbarns-halsovanor-i-sverige-2017-2018-grundrapport/>
- Grahn, P., Mårtensson, F., Lindblad, B., Nilsson, P., & Ekman, A. (1997) *Ute på dagis - hur använder barn daghemsgården?* Utformning av daghemsgårdar och dess betydelse för lek, motorik och koncentrationsförmåga.

- Gummesson & Björklid (2013) *Children's Independent Mobility in Sweden*, Trafikverket
- Jansson, M., Sundevall, E., & Wales, M. (2016) *The role of green spaces and their management in a child-friendly urban village*. *Urban Forestry & Urban Greening*, 18, 228–236. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2016.06.014>
- Jones, O. (2000) *Melting Geography - Purity disorder, childhood and space*. I: Holloway S.L., & Valentine G. (red), *Children's Geographies - playing, living, learning*. London: Routledge, ss. 29-47.
- Kaplan, S. (2001) *Meditation, restoration, and the management of mental fatigue*. *Environment and Behavior*, 33, 480–506.
- Karsten, L. (2003) *Children's Use of Public Space: The Gendered World of the Playground*. *Childhood*, 10(4), 457–473. <https://doi.org/10.1177/0907568203104005>
- Københavns Komune (2017) *Bydelsplan for Vesterbro 2017-2020*
https://www.kk.dk/sites/default/files/2021-08/bydelsplan_for_vesterbro.pdf
- Kristensson, E (2016) *Bostadsgården – en hotad miljö när staden förtätas*. I *Plats för lek*.
- Kylin, M. (2003) *Children's dens*. *Children, Youth and Environments*. Vol 13 (1), ss. 30-55.
- Kyttä, M. (2004) *The extent of children's independent mobility and the number of actualized affordances as criteria for child-friendly environments*. *Journal of Environmental Psychology*, 24(2), 179–198. [https://doi.org/10.1016/S0272-4944\(03\)00073-2](https://doi.org/10.1016/S0272-4944(03)00073-2)
- Kärrholm, M. (2004). *Arkitekturens territorialitet*. Diss. Lund: Institutionen för arkitektur, LTH , Lunds Universitet.
- Loebach, J., & Cox, A. (2020) *Tool for Observing Play Outdoors (TOPO): A New Typology for Capturing Children's Play Behaviors in Outdoor Environments*. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(15), 5611. <https://doi.org/10.3390/ijerph17155611>
- Moore, R. C. (Ed.). (2007) *Plants for play: A plant selection guide for children's outdoor environments*. Berkeley, CA: MIG Communications.

- Mårtensson, F (2013) *Guiding environmental dimensions for outdoor play*. Socialmedicinsk tidskrift 4/2013
- Norén-Björn, E. (2016) *Barn väljer med sina fötter - Observera och testa leken*. I: Jansson, M., Klintborg Ahlklo, Å. (red). *Plats för lek*. Stockholm: Svensk Byggt- tjänst, ss. 14-33
- O'Brien, M., Jones, D., Sloan, D., & Rustin, M. (2000) *Children's Independent Spatial Mobility in the Urban Public Realm*. *Childhood*, 7(3), 257–277.
<https://doi.org/10.1177/0907568200007003002>
- Rasmussen, K. (2004) *Places for Children – Children's Places*. *Childhood*, 11(2), 155–173. <https://doi.org/10.1177/0907568204043053>
- Riggio, E. (2002) *Child friendly cities: Good governance in the best interests of the child*". *Environment and Urbanization*, 14(2), 45–58.
<https://doi.org/10.1177/095624780201400204>
- SDU (2018) *Skolebørnsundersøgelsen 2018. Helbred, trivsel og sundhedsadfærd blandt 11-, 13- og 15-årige skoleelever i Danmark*. Hämtad: 2022-08-16.
https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2019/skoleboernsundersoegelsen_2018
- SCB (2018) *Grundskolor och friytor – Nationell kartläggning och uppföljning av grundskoleelevers tillgång till friytor 2014–2017*. 2018.
- Spark, C., Porter, L., & de Kleyn, L. (2019). *'We're not very good at soccer': Gender, space and competence in a Victorian primary school*. *Children's Geographies*, 17(2), 190–203. <https://doi.org/10.1080/14733285.2018.1479513>
- UNICEF – *Child friendly cities initiative*. Hämtad: 2022-08-12
<https://childfriendlycities.org/what-is-a-child-friendly-city/>
- Vetenskapsrådet. (2017) *Good research practice*. Stockholm: Vetenskapsrådet. Hämtad 2022-03-14
https://www.vr.se/download/18.5639980c162791bbfe697882/1555334908942/Good-Research-Practice_VR_2017.pdf
- van der Burgt, D. (2006). *“Där man bor tycker man det är bra” Barn geografier i en segregerad stadsmiljö*. Diss. Uppsala Universitet. Uppsala: Uppsala Universitet
- Woolley, H & Lowe, A (2013) *Exploring the Relationship between Design Approach and Play Value of Outdoor Play Spaces*. Routledge Landscape Research, 2013

Whitzman, C., & Mizrachi, D. (2012) *Creating Child-Friendly High-Rise Environments: Beyond Wastelands and Glasshouses*. *Urban Policy and Research*, 30(3), 233–249. <https://doi.org/10.1080/08111146.2012.663729>

Zeihner, H. (2003) *Shaping daily life in urban environments*. I: Christensen, P. & O'Brien, M. (red). *Children in the City: Home neighbourhood and community*. London: Routledge. ss. 66-81.

Bildförteckning

Figur 1: Karta med de platser som besöktes mest under promenadintervjuerna

Figur 2: Bostadsgård på Vesterbro

Figur 3: Linbana och klättertorn på Skydebanens lekplats

Figur 4: Den centrala placerade papegojan på Skydebanens lekplats

Figur 5: Skydebanehaven med Skydebanens lekplats i bakgrunden.. Foto: Eric Christensen/ectep.com

Figur 6: Enghaveparkens centrala delar. Foto: Kristina Møller/Rundt i Danmark

Figur 7: Skateparken

Figur 8 : Litauens plads med "De røde baner". Foto: Gottlieb Paludan Architects

Figur 9: Litauens plads med "De røde baner". Foto: Gottlieb Paludan Architects

Figur 10: Bostadsgård där tre av tjejerna i studien bor

Figur 11: Träd att klättra på, i Enghaveparken

Figur 12: Krokodillek på formlément

Figur 13: Interaktion med metallstänger.

Figur 14: Platsskapande i "Hunnehulen"

Figur 15: Lekhus på skolgården

Figur 16: Manipulera en miljö

Figur 17: Bytesrummet

Bilagor

Bilaga 1 - Informationsbrev & samtyckesblankett

Informationsbrev til forældre

– Vil du lade dit barn deltage i en undersøgelse om pigers pladser på Vesterbro?

Mit navn er Anna Sandberg og jeg er ved at skrive mit speciale indenfor miljøpsykologi ved SLU (Sveriges landbrugsuniversitet). Undersøgelsen er kvalitativ og henvender sig til piger i 2. - 6. klasse med det formål at øge viden om, hvordan de bruger lokalområdet her på Vesterbro, og hvordan steder ville kunne indrettes, så pigerne føler sig mere inkluderede og bruger udemiljøet i højere grad. Der mangler viden på dette område, og jeg henvender mig til piger netop fordi jeg synes at pigernes egne perspektiver er vigtige.

Undersøgelsen består af en **gåtur på Vesterbro**.

Under gåturen vil jeg lade en gruppe, bestående af 2-3 jævnaldrende piger der i forvejen kender hinanden, vise mig steder de kan lide og de steder de *ikke* kan lide her på Vesterbro. Vi vil løbende tale om hvordan pigerne bruger og oplever forskellige pladser, og jeg vil stille pigerne åbne spørgsmål undervejs.

Vi runder af indendørs og her vil jeg lade pigerne drømme. Hvordan kunne de tænke sig at bruge deres lokalområde, hvis de kunne være med og bestemme – hvordan ville Vesterbro se ud og fungere? Deltagerne må gerne tegne, skrive og mundtligt udtrykke deres vision. Lydoptagelse vil finde sted.

Inden undersøgelsen påbegyndes, bedes de pågældende værger give samtykke til deres børns deltagelse i undersøgelsen (se næste side). Det er kun mig som student og min vejleder der vil have adgang til det indsamlede materiale.

Deltagelse er frivillig og er baseret på børnenes vilje til at deltage. Det indsamlede materiale vil blive rapporteret overordnet og anonymiseret, dvs. børnenes navne slettes eller erstattes, og der vil ikke indgå billeder, hvor børn kan identificeres, i det offentliggjorte materiale. Alle lydfiler vil blive slettet, så snart studiet er afsluttet. Det afsluttede eksamensprojekt vil blive publiceret på Epsilon, SLU's database.

Du er velkommen til at kontakte mig eller min vejleder, hvis du har spørgsmål til undersøgelsen.

Med venlig hilsen, Anna Sandberg

Student: Anna Sandberg
annasandberg.id@gmail.com
Telefon: 30268444

Specialevejleder: Märit Jansson
marit.jansson@slu.se
Telefon: +46 40 41 51 35

Samtykkeerklæring

Til de berørte værger:

Studentprojekt om pigers pladser på Vesterbro.

Ved at undertegne er jeg/vi informeret om studentprojektet og accepterer, at mit/vores barn deltager i undersøgelsen.

.....
Barnets navn

.....
Klasse

.....
Skole

.....
Fritidsordning/klub

.....
Værges navn

.....
Værges navn

.....
Underskrift af væрге

.....
Underskrift af væрге

.....
Sted/dato

Udfyld gerne denne samtykkeerklæring så snart som muligt. Tag et billede af den og send den til -----.

På forhånd mange tak.
Anna Sandberg

Bilaga 2 – Intervjuguide

Skolegården

- Hvem leger I sammen med? Leger drenge og piger sammen?
- Leger drenge forskelligt end piger?
- Har I et yndlingssted i skolegården?
- Hvad er det mest positive med jeres skolegård?
- Er der noget I ser som negativt med skolegården?
- Synes I at den opfylder de ønsker man har om en skolegård?
- Er der noget I synes man ville kunne lave anderledes?

Steder de kan lide

- Hvorfor er det at du godt kan lide det her sted? Hvad er det bedste ved det her sted?
- Hvad plejer du at lave når du er her?
- Har du et yndlingssted eller område her?
- Er der hemmelige steder?
- Sammen med hvem plejer du at være her?

Steder de ikke kan lide

- Hvorfor er det at du ikke så godt kan lide denne plads?
- Hvad plejer du at lave når du er her?
- Sammen med hvem kommer du her?
- Hvad er det der gør at du *ikke* kan lide det her sted? Bliver det brugt af nogen?
- Hvordan føles det at være her?

Andre spørgsmål

- Er der steder udendørs hvor du må være alene eller sammen med dine venner? (uden forældre)
- Er der steder, I ikke har lov til at besøge uden voksne, men som I, hvis I selv måtte bestemme, ville besøge alene eller med venner?
- Når du er fysisk aktiv, hvor er du typisk og hvad laver du?
- Er det en forskel på hvad du leger afhængig af årstid?
- Er der forskel på, hvad du laver/leger, når du er i skole, og når du har fri?
- Bruger I de fodboldbaner, basketboldbaner og skateparker der findes?
- Hvis du har brug for ro, hvor går du så?

Bilaga 3 - Instruktioner till Egen vision om en drömplats på Vesterbro

Et drømmested på Vesterbro

Nu vil jeg gerne lade jer drømme om hvordan I gerne ville bruge jeres lokalområde her på Vesterbro, hvis I havde mulighed for at påvirke dem der bestemmer. Nu har vi jo besøgt en del pladser her i dag... Når I tænker på de steder er det noget som I kommer i tanke om at I gerne ville forandre de steder, eller drømmer I om helt nye steder her på Vesterbro? Måske er der noget du synes mangler? Prøv at beskriv et sted som du ville synes var rart at besøge her på Vesterbro. Det behøver ikke at være et realistisk sted, og I behøver ikke at begrænses af at det ikke er plads på Vesterbro. Bare tænk frit! I må gerne tegne, eller så kan man bare skrive nogle ord ned, som I synes er vigtige for netop den her plads, eller så kan man bare snakke løs. Det bestemmer man helt selv.

Jeg har skrevet et par spørgsmål, som I kan have i baghovedet når I skaber jeres drømmested:

Hvorhen er stedet?

Hvordan ser stedet ud?

Hvordan opleves det? /Hvordan føler du dig når du er der?

Hvad vil du kunne lave der?

Hvornår er du der?

Hvem er du sammen med?

Hvem må være der?

